

Glasnik

Hrvatskoga uljudbenog pokreta

Online tjednik za društvena pitanja

Godina I. - Broj 4

izlazi subotom

Zagreb, 29. ožujka 2008.

Sadržaj:

- 2.....Razgovor
- 6.....Zgodopis
- 9.....Osvrti
- 15.....Računala
- 16.....Priopćenja
- 18.....Podlistak
- 21.....Roman
- 24.....In Memoriam
- 26.....Ispovjednikov kutak
- 27.....Čitatelji
- 28.....Kolači
- 29.....Rodoslovlja
- 30.....Potpore i obavijesti
- 31.....Projekti

Razgovor

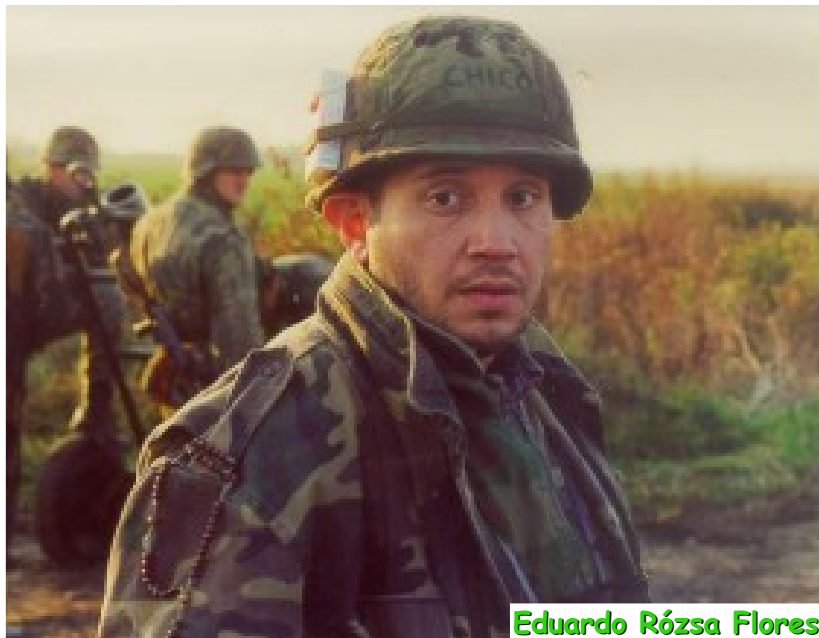
Ako je grijeh braniti Domo-
vinu, Istinu, Slobodu, onda
smo svi mi krivi grješnici, koji
smo od 1991. do 1995. godi-
ne nosili hrvatsku vojničku
odoru. Jer, mi ništa drugo
nismo niti radili. Ponavljam:
ako je ovo grijeh, onda neka
kazne svakog od nas.

Stranica 2

Zgodopis

Okrijepljen svetim sakramenti-
ma 19. ožujka u zagrebačkoj
bolnici "Sveti Duh" nakon
duge i teške bolesti u 65.
godini života, 47. redovništva
i 40. svećeništva preminuo je
o. Dominik Marijan Kovač.

Stranica 6

Eduardo Rózsa Flores

Natjeraše Srbe da žive u Srbiji

Bi Jugoslavija, i nestade je. Mnogi su se pitali, a i dalje se pitaju, zašto uopće nastade ta i takva čudovišna država. Odgovori su raznoliki, ali nikada pravi. Te, trebalo je u jednoj državi okupiti sve tobožnje južne Slavene, pa Jugoslavene. Te, u pitanju je bilo ostvarenje velikosrbske ideje (što je, istina, uglavnom i točno). Te, u osnovi se nalazi nakana i potreba Engleske za protutežom Nijemcima na Balkanu. Itd. Jedva da se itko dosjetio pravog razloga: Srbi jednostavno ne žele živjeti u Srbiji. Mrsko im do noktiju.

Zapravo, tko su uistinu Srbi? Povijest, a još više prirodoslovni rezultati pokazuju kako se pod srbskim imenom krije šarolika skupina nasumce složenih dijelova raznih naroda: Vlasi, Roma, Grka i Cincara, Albana-
ca, a uz nešto Bosanaca i

Crnogoraca, dakako pored relativno premalog broja Srba. Premalog? Da. Premalog za osjećati Srbiju svojom domovinom, pardon otadžbinom.

Ni drugi je njeni stanovnici nisu odveć voljeli. Valter (Josip Broz), bježao je na Brijune, kralj Pero u London, Alija u Sarajevo, a Milo (prvom zgo-
dom) na Cetinje.

Ne stajmo radi toga nikako Srbima na žulj. Poželimo im radije sreću i uspjeh u novoj jugoslavenskoj zajednici (NJ) s udruženim zemljama Šumadijom, Timočkom krajinom, Vrnjačkom banjom i Sićevskom klisurom. Dakako, nakon što se osamostale Srijem, Banat i Bačka.

dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik

Eduardo Rózsa Flores

dragovoljac Hrvatskog domovinskog rata

dr. sc. Tomislav Dragun

Pitanje:

Tko ste Vi gospodine Flores?

Odgovor:

Rođen sam 1960. godine u mjestu Santa Cruz de la Sierra, koji je po broju stanovnika najveći grad u Boliviji. Otac mi je mađarski Židov, umjetnik, slikar György Rózsa, a mama mi je Nelly Flores Arias, profesorica sa španjolskim korijenima. Moja obitelj se odselila 1972. godine u Chile, a za vrijeme Pinochetove vladavine smo živjeli u Švedskoj kao političke izbjeglice. Moji su roditelji 1975. godine odlučili iseliti se u Mađarsku. Tako sam ja u Budimpešti maturirao u gimnaziji Sv. Ladislava, da bih 1989. godine stekao diplomu politologije i komparativne povijesti književnosti na Filozofskom fakultetu „Lóránd Eötvös“. Zadnjih godina studija radio sam kao dopisnik španjolskog dnevnika La Vanguardia, kao i za španjolsku emisiju britanskog radija BBC World Service. Najprije u Mađarskoj, a nakon toga u Albaniji, Rumunjskoj, itd.

Pitanje:

Kad ste postali hrvatski branitelj, i to dragovoljac?

Odgovor:

U lipnju 1991. godine stigao sam u tadašnju Jugoslaviju, u Hrvatsku. Nakon tromjesečnog novinarskog rada, javio sam se u Zbor narodne garde. Bio sam prvi inozemni dragovoljac. Želio

sam se boriti za samostalnu Hrvatsku.

Pitanje:

Gdje ste se sve borili?

Odgovor:

Sudjelovao sam u obrani Laslova, gdje sam napravio Prvi internacionalni vod. Kasnije sam kao zapovjednik toga voda sudjelovao u obrani Osijeka. Područje našeg djelovanja bila je od strane četnika okupirana Baranja. Dobio sam hrvatsko državljanstvo, a Dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske, imenovao me bojnikom. Nakon nekoliko godina stekao sam čin pukovnika. Tijekom rata tri puta sam bio ranjen.

Pitanje:

Jeste li poznavali hrvatskog generala Antu Gotovinu?

Odgovor:

Na žalost, osobno se nisam sreo s generalom Antom Gotovinom, no duboko ga poštujem i zahvalan sam Bogu da ga mogu zvati ratnim prijateljem, kompanjonom, po-

što smo se borili za zajedničku, jednu istinsku stvar. U Mađarskoj sam dosad u više navrata organizirao sakupljanje potpisa za oslobađanje generala Ante Gotovine, te za ostale nevino suđene generale, časnike Hrvat-ske vojske.

Godinama redovno objavljujem članke u mađarskom tisku, kao i na internetu, u kojima se otvoreno zalažem za njih i stojim iza njih, jer su oni stvarni heroji. Niz predavanja o Domovinskom ratu u Hrvatskoj održao sam na mađarskim i drugim falkultetima (Njemačka, Engleska, Južna Amerika), a na poziv raznih organizacija.

Mislim, ako smo dolaskom mira položili naše ratno oružje, na ovom frontu morali smo nastaviti „rat“ informirajući svjetsku javnost o našoj borbi, budući jako dobro znamo, kako je snažna neprijateljska – i to ne samo srpska - propaganda protiv Hrvatske.

Pitanje:

Imate li neku poruku sudu u Haagu?

Odgovor:

Prije nekoliko sam predložio sam svojim suborcima u Osijeku i Zagrebu da u skupinama, organizirano otputujemo u Haag i da se drago-voljno predamo haaškom sudu. Naime, ako je kriv general Mirko Norac, ako je kriv general Ante Gotovina, onda smo svi mi krivi, koji smo, svejedno s kojim činom i s kakvim statusu, ali kao zapovjednici, sudjelovali u HRVATSKOM DOMOVINSKOM RATU.

Nažalost, zasad, taj moj pprijedlog nije se ostvario, iako ja i danas spremno stojim iza njega.

Ako je grijeh braniti Domovinu, Istinu, Slobodu, onda smo svi mi krivi grješnici, koji smo od 1991. do 1995. godine nosili hrvatsku vojničku odoru. Jer, mi ništa drugo nismo niti radili. Ponavljam: ako je ovo grijeh, onda neka kazne svakog od nas. To je moja poruka Haagu, ali, tužno bih još dodao, smiješno je što se tamo događa. Mogao bih, stoga, napraviti čak zloban precedents, pa zločesto potvoriti haaški sud od svoga ozbiljnog posla pravi šalu. Smatram da će takvo ponašanje pravosudnih tijela uskoro donijeti jako loše i nepopravljive posljedice na sve strane svijeta.

Junaštvo ima svoju itekako veliku in važnu ulogu i u suvremeno doba.

Svaki narod treba svoje heroje, jer to je jedna moćna nacionalna kohezijska snaga, koja mlade ljude pozitivno usmjerava (odmiče ih od

globalizacije). Pred njih se tako stavljaju istinske veličine, domobrani i junaci, koji im onda postaju životnim uzorom.

Ne bismo smjeli dopustiti da nam otimaju i ponizuju naše heroje, budući se na taj način stavlja pod upitnik opravdanost i istinitost našeg Domovinskog rata.

Pitanje:

Gdje sada boravite? Dolazite li u Hrvatsku?

Odgovor:

Trenutno živim u Mađarskoj, ali često sam i u Hrvatskoj. Neko vrijeme morao sam razrijediti svoje dolaske u Hrvatsku, jer sam mislio sam da česti susreti nisu dobri ni za mene, niti za moje prijatelje, suborce. To je, naime, uvijek bilo povodom da od početka do kraja pričamo o zajedničkim doživljajima i ponovo zajedno, kroz razgovor, proživljavamo sve one ratne strahote. Svi mi nosimo u sebi neizlječive, duboke, otvorene rane. Kod naših susreta ponovo i ponovo zajedno iznova patimo u mislima i sjećanjima sve one prizore kada su gubili svoje suborce, prijatelje, sve te ratne tragedije.

Pitanje:

Sadašnji položaj branitelja nije zavidan. Ubilo ih se preko 1.700. Zašto se to događa?

Odgovor:

Cijelo moje biće potresa tuga i očaj, kad god dobijem vijest o samoubojstvu nekog od branitelja. Jako me to boli. Nisam mogao shvatiti, dugo nisam u to mogao povjerovati. A bila je istina.

I onda mi je sijevnulo. Bio sa, sretnik – što nisam ostao u Hrvatskoj. Morao bih dan za danom ponovo doživljavati

ratne prizore: kad je pukla mina, kad je netko ranjen, kad je umro drugi naš prijatelj, ratnik... Oni koji su ostali doma, ne mogu pobjeći uspomenama.

Samoubojstvima branitelja pridonio je, po mom mišljenju, onaj nekorektni način na koji se Vlada RH odnosila prema veteranima, konkretno poslije smrti Dr. Franje Tuđmana. Stid i sramota! Nedpodnošljivo i ponižavajuće bilo je vidjeti da odluke o mirovinama, o invalidninama donose ljudi koji su samo na televiziji vidjeli kako je to izgledalo u NAŠEM RATU. Oni koji u svom životu nikad nisu niti pomirisali barut, nikad nisu osjetili onaj kiselkasti miris, koji se ni s čim ne da zamijeniti, onaj dim koji izlazi iz gorućih kuća...

Pitanje:

Mnogi branitelji danas kažu: Nismo se borili za ovakvu Hrvatsku. Što bi to moglo značiti?

Odgovor:

Običavam reći, a i ja čujem druge govoriti da mi nismo željeli ovakvu Hrvatsku, da se nismo se borili za ovo sadašnje stanje.

Moramo, međutim, razdvojiti dvije stvari i trebamo uzeti u obzir još nešto. Mi smo vojnici tijekom rata imali posve drukčije brige dok smo bili na dužnosti, s ne u glavu trpati misli o budućnosti ili nešto slično planirati. U stvari, ja se ne sjećam da bismo na frontu ikada razgovarali o politici ili da bi se prepirali oko toga. Znali smo samo jedno, da moramo zaustaviti agresore, da moramo braniti naša sela, gradove i civile, a pored svega toga znali smo i to da smo osnivači, baklje, davno željenog, stoljetnog sna: Samostalne Hrvatske.

Samo toliko. San se ostvario, ali kad je zašutjelo oružje, mnogi od nas nastavili su tako misliti, a jednako misle i danas. Onda im radost pokvari neka mora, priviđenje, sve moguće nepravde, način postupanja, birokracija. Rođena je samostalna Hrvatska, ali proganjaju se oni, koji su pomagali u tome da ona i osvane. Postali smo neugodni, nametljivi. Smatra se da bi nas trebalo trpati u zatvore, štoviše da bi bilo najbolje kad nas više ne bi niti bilo... Vjerojatno smetamo u igrama političke elite, mi smo im ogledalo, u kojemu se ponekad, moguće, i ogleduju, pa ih je možda, nadam se, i sram.

Pitanje:

Vi ste svjetski čovjek? Hrvatska, Europska unija, SAD?

Odgovor:

Uskoro Hrvatska postaje član Europske unije. Ako se to dogodi, time ćemo odbaciti svoju samostalnost, tu slobodu za koju su se ne tako davno mnogi žrtvovali, dali svoje živote i prolili krv... Oslobođeni smo iz jednog zatvora – iz Jugoslavije - i sad pjevajući, barem tako izgleda, selimo se u neki drugi, u ne baš konforni zatvor EU-a, da odbacimo naš nacionalni identitet u tom ludilu, koje se zove globalizacija.

Mi se nismo za to borili. To je sigurno.

Znam, mnogo njih sad još ne shvaćaju zašto nije dobro da Hrvatska stupi u EU... To im poručujem ja koji već živim u državi koja pripada EU, pa upravo zbog toga, vidim tu zajednicu i iz unutra... Ovdje mnogi nisu razumjeli što se to dogodilo.

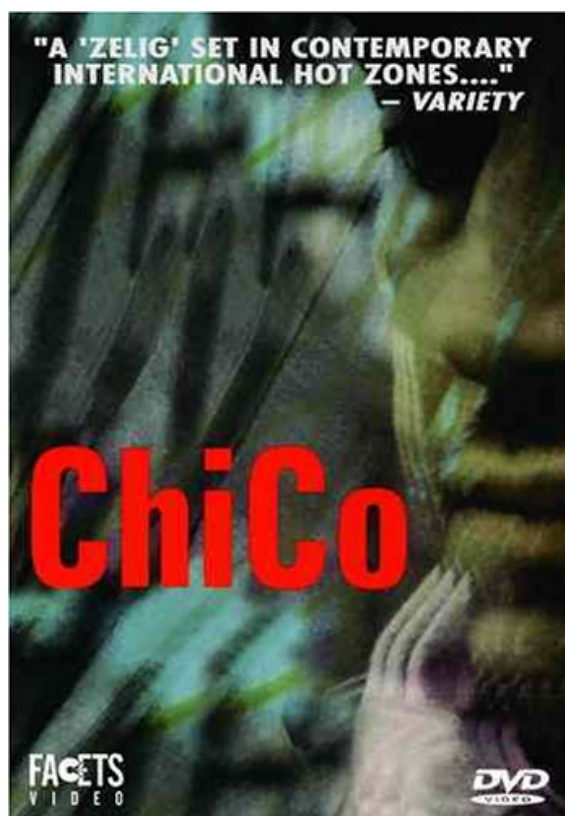
Uvjeran sam da postoji život i izvan Europske unije. Pitanje je samo to, je li ostalo u hrvatskom narodu nešto od one hrabrosti, odlučnosti iz 1991. godine? Ja sam se zaljubio svim svojim srcem u hrvatski narod.... Ta me ljubav i danas pokreće i nosi u mom životu!

Pitanje:

Kad bi trebalo, biste li opet uzeli pušku na rame i krenuli: U boj?

Ne dao Bog, ali ako bi dao i ako bi trebalo opet uzeti pušku boreći se za pravu stvar, moji prijatelji, suborci, neka znaju, mogu uvijek računati na me. Ne ću uopće razmišljati.

Bolje je stojeći umrijeti kao muškarac za slobodu, nego na koljenima klečeći živjeti u nekakvoj zlatnoj krletki!

Objavljene knjige

Prva knjiga Eduarda Rózse Floresa objavljena je 1994. godine u Mađarskoj pod naslovom „Prljavi rat“ (Mocskos háború), ratni memoari, a druga je ugledala svijetlo dana dvije godine kasnije, pod naslovom „Operacija šutnje“ (Hallgatás Hadművelet). Nakon toga je 1999. godine izašla trojezična zbirka ratnih pjesama Hűség/Vjernost/Lealtad, te drugi mu ratni memoari „Umrli smo i još živimo“ (Meghaltunk és mégis élünk). U 2001. godini

objavljena mu je druga pjesnička zbirka „Stanje između dva rata“. Slijedi: 2003. godine „Kolekcija svinjarije“, 2004. godine „69 tajna – ljubavne pjesme i jedno objašnjenje“ i 2007. godine „47 sufističkih pjesama“ dvojezično izdanje (mađarsko-španjolsko).

Eduardo Rózsa Flores trenutano je glavni suradnik mađarskog časopisa KAPU, i urednik portala www.jobbik.net te www.lelkiismeret88.hu, a ujedno je i dopredsjednik Mađarske Islamske Zajednice.

Filmovi

„Borsevita“ (glumac, 1996. godine), „Vizualizacija“ (glavna uloga, 1997. godine), „Mali grad“, televizijska serija, (glumac, 1997. godine) i „Chico“ (glavna uloga, 2001. godine).

U pripremi:

„The Filthy War“ (www.mozgofilms.com), idejni otac, producent, stručnjak.

**Na mucu se poznaju junaci.
When the going gets tough,
the tough gets going.**

Hrvatska poslovice

OTIŠAO NAM JE DUGOGODIŠNJI PRIJATELJ

Marija Belošević

Okrijepljen svetim sakramentima 19. ožujka u zagrebačkoj bolnici "Sveti Duh" nakon duge i teške bolesti u 65. godini života, 47. redovništva i 40. svećeništva preminuo je o. Dominik Marijan Kovač, član Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca.

Misa zadušnica za o. Dominika održana je u utorak, 25. ožujka 2008. u 11 sati u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu u Zagrebu. Nakon mise tijelo o. Dominika položeno je u samostansku grobnicu u kapelici Svetoga Duha.

O. Dominik Kovač rođen je 27. listopada 1943. godine u mjestu Plešci, općina Čabar, od oca Ivana i majke Marije rođ. Zbašnik. Privremene zavjete u Redu franjevaca konventualaca položio je 2. kolovoza 1961., a svečane 4. listopada 1966. godine. Filozofiju i teologiju pohađao je od 1962. do 1968. u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 31. ožujka 1968. godine u Zagrebu.

Na početku svoga svećeništva službovao je kao župni vikar u župi sv. Blaža u Zagrebu (1968.-1969.). Od 1969. do 1971. godine bio je upravitelj župe Uznesenja BDM na nebo u Molvama. Kraće vrijeme 1970.

godine upravlja i župom Ždala. Zatim je bio župni vikar u župi Bezgrešnog Srca Marijina u Vinkovcima (1971. do 1976.). Upravitelj je župa Kukuljanovo i Škrlevo u Riječkoj nadbiskupiji (1976 do 1980.). Od 1. rujna 1980. do 9. srpnja 2006. bio je voditelj Hrvatske katoličke misije Hanau.

Bavio se novinarskim i spisateljskim radom. Objavio je oko 1.200 članaka u različitim crkvenim novinama i časopisima. Autor je desetak knjiga s tematikom iz života svetaca, slavlja sakramenata, pastoralnim susretima s vjernicima, hodočašćima i posjetima brojnim svetištima te reportažama iz hrvatskih crkava i župa.

Uvijek se rado vraćao u svoj Gorski kotar.

Bio je velik donator obnova sakralnih objekata, ali i različitih karitativnih djelatnosti rodnoga kraja.

FANARIOTI I HRVATSKA PRAVOSLAVNA CRKVA

Pojavila se prije nekoliko dana zanimljiva peticija. U njoj Poticajni odbor, kojega predstavlja Matej Knežević, obraćajući se hrvatskom narodu u zemlji i u inozemstvu, otvoreno traži osnivanje Hrvatske pravoslavne crkve. Zapravo, u samoj peticiji doslovno se kaže:

"Vrijeme je da hrvatski narod pokrene inicijativu za zabranu djelovanja Srpske pravoslavne crkve u Hrvatskoj, te započne s osnivanjem Hrvatske pravoslavne crkve.

Svećenstvo Srpske pravoslavne crkve često po Hrvatskoj slavi velikosrpstvo i umjesto da poziva Srbe na mir i dostojanstvo, ponovno ih poziva na bunt i neku vrstu ustanka! SRBI PONOVO PRIJETE RATOM HRVATSKOJ, A PREDVODI IH SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA. Kako nas izvještava današnji tisak (dne 9. ožujka 2008. godine, Slobodna Dalmacija), protonamjesnik SPC-a u Zagrebu Milenko Popović upozorava da Hrvatska

u slučaju priznanja Kosova, ne bi mogla ostati u AVNOJ-skim granicama. Oni Hrvatsku čak upozoravaju da ne prizna Kosovo „barem ne prije nego što to učini Srbija!“ Istim četničkim ucjenama se pridružuje i Milorad Pupovac koji čak najavljuje i istupanje iz koalicije, ako Hrvatska brzo prizna Kosovo. Nešto slično prije njega je također sugerirao i drugi Srbin u Vladi RH g. Slobosan Uzelac (dr. Franjo Jurjević).

Srpska pravoslavna crkva je od 1991. godine otvoreno podupirala Miloševićev rat u Hrvatskoj, a zatim i bosanske zločince Mladića i Karadžića.

SPC je osnovala u "oslobođenoj" istočnoj Slavoniji novu episkopiju sa sjedištem u Dalju, poprištu okrutnog četničkog pokolja nad hrvatskim stanovništvom. A iste te godine srpski episkop Danilo optužuje u Ženevi Papu za križarski pohod protiv Srba. Odnos SPC-a prema četnicima i njihovim zločinima isti je danas kao i prije 50 godina. Srpska pravoslavna crkva širi MRŽNJU i nacionalnu netrpeljivost. Hrvatska pravoslavna crkva potrebna je za sprječavanje daljnjeg djelovanja produžene četničke ruke u Hrvatskoj, te kako bi se spriječilo huškanje Srba od popova SPC na Hrvate koje je OPET započelo.

Svi oni koji se slažu s gore navedenim i žele ukidanje SPC i osnivanje Hrvatske pravoslavne crkve neka potpišu ovu peticiju koja će biti dostavljena

hrvatskim parlamentarnim strankama i drugim institucijama."

Odaziv je, koliko čujemo, dosta dobar, ali bez konkretnih provedbenih prijedloga, kamo li odgovarajućih tomu naravnih ustroja i postupaka. Međutim, bez toga ne ide. Treba, osim toga, odgovoriti i na pitanja poput ovih: Postoje li vjernici za Hrvatsku pravoslavnu crkvu? Tko će ju pokrenuti i voditi? Inače, teško da će išta biti od toga hvalevrijednog poticaja.

Nu, i sama zamisao o osnivanju Hrvatske pravoslavne crkve našla je prigovor. Piše tako jedan čitatelj:

„Što se tiče prticije za Hrvatsku pravoslavnu crkvu mogu reći da se ne bi smjelo raditi o uspostavi. Hrvatska pravoslavna crkva je uspostavljena za vrijeme NDH. Trebalo bi raditi na njezinoj obnovi. Za obnovu sam i srcem i dušom, ali se ne mogu složiti s onim pravoslavcima, a ima ih, koji niječu činjenice i ispunjaju svijet lažima.“

Obratismo se, stoga, fra Martinu Planiniću iz župe Tepčići kod Mostara, poznatom i priznatom znalcu za ovakve stvari:

„Područje BiH i područje današnje republike Hrvatske nije bilo pod SPC prije Prvog svjetskog rata. To je područje pripadalo Carigradskoj patrijaršiji. Zato je udomaćen izraz za onodobne pravoslavce 'Fanarioti'. Jer, dio Carigrada gdje stoluje Patrijarh zove se Fanar. Nakon I. svjetskog rata SPC je prisvojila sebi pravoslavce. Jesu li onodobni pravoslavci Vlasi, Srbi, Hrvati, Grci itd?, neka oni odgovore. Je li srpstvo nametnuto ovom području preko svetog pravoslavlja? Neka se stručno odgovori. Mi možemo postavljati pitanja, a stručnjaci neka na njih odgovore ukoliko su ta pitanja važna.“

Činjenice su nedvojbene i jasne. Samo kako ih iskoristiti? Na korist i zadovoljstvo starog domorodačkog, dinarskog, naroda – Hrvata.

SRPSKO-ŽIDOVSKA PROTIMBE

Neobični su, štoviše neobjašnji, međusobni zazor i netrpeljivost Srba i Židova. Otišlo je to čak dotle da Srbi nadjenuše Židovima i nove ime. Nazvaše ih Jevrejima. Hajde, de, Hebreji bi se još nekako mogli i provariti, ali Jevreji, teško. Ili nikako.

Vjerojatno iza toga stoji neka, mračna(?), pozadina. Teško je to pouzdano reći, ali na takvo što sve nekako upućuje. Unatoč svoj mogućoj dobronamjernosti nedvojbenost činjenica ne da mira. Tako je. I gotovo.

Naime, tek što je 6. travnja

1941. godine kapitulirala Jugoslavija, te se odmah nakon toga i raspala, a Srbi se oslobodili hrvatske kočnice, počeli su progone Židova u Srbiji. Poželjnom se pokazala, kao i uvijek, židovska imovina, kojoj nije mogao odoljeti ni tadašnji srpski predsjednik general Milan Nedić.

Slijedila je nakon toga naslada i uživanje. Prigodno je to iskorišteno i za izdavanje posebnih protusrbskih poštanskih ma-

raka. Na priloženoj fotografiji jedne od njih, datiranoj inače s dne 22. listopada 1941. godine, stoji napisana jasna poruka, ako već nekome slika ne bi bila sama za sebe dovoljna.

LJUDI I ZMIJE

Na Zemlji zajedno s ljudima žive i zmiје, izravni pobornici, štoviše posložnici Zla. Teško je s njima ustrajne su, lukave i nemilosrdne. Udaraju u bit ljudskog bića. Adama je to dobro iskusio.

Također i mi. Hrvati. Evo i primjera za to, koji je ovih dana konačno izišao na vidjelo. Možda smo mogli naslućivati, ali nikako i pouzdano znati. Sve dok nije progovorio jedan od njih, stari udbaša, Vinko Sindičić:

„Istina je, Boris Horvat je Josip Perković! To je bilo njegovo kodno ime na sastancima u Veroni, u hotelu San Pietro gdje smo se on, ja i neki drugi poznati ljudi sastajali prije mog odlaska u Škotsku. Zanimljivo je da sam iz škotskog zatvora to pismo poslao na ondašnji Tuđmanov Ured predsjednika Republike, kojem mislim da je na čelu bio Hrvoje Šarinić. Namjerno sam kodnim imenom adresirao pismo da vidim što će biti. Zanimljivo je da su znali tko se krije iza imena Boris Horvat, jer je Perković dobio to pismo i na njega mi odgovorio preko

kurira koje mi je slao u zatvor! Neka Šarinić objasni kako je znao tko je Boris Horvat! Ja znam kako je on znao, kaže sa zagonetnim smiješkom ...“

Ni u svojoj državi, niti u njevoj vlasti, nismo sigurni da nas zmiје ne će zaskočiti. Nije, dakle, pitanje ima li ih, nego kako se od njih zaštititi, pa i spasiti. Netko će reći, možda, treba sa zmiјama razgovarati, ukazivati im na grješke, surađivati. Upornost dijaloga donijet će rješenje.

Nažalost, ne će to ići. Nikada. S ljudskim zmiјama treba postupati isto onako, kako se to i inače radi sa zmiјama, onim običnim biološkim gmizavcima. Onako kako se ponašaju svi oni koji bi se mogli naći oči u oči s njima.

Prvo. Ne treba ići u šikaru, gdje god je, ili može biti, nekakvo zmijsko leglo. Inače, susret s njima je neminovan.

Drugo. Kad se već mora ići u zmiјиšte, nužno je obuti visoke čizme, pritom bez i najmanje rupice. Postoji li pak ona, čak i

najmanja, zmiја će ju naći i ugristi Vas.

Treće. Imajte kosir u ruci. Ne bude li druge, barem ćete moći zmiји odsjeći glavu. U suprotnom morat ćete na počinak. Vječni.

Četvrto. Odlučite li krenuti u zmijska staništa, o tome svakako obavijestite rodbinu i prijatelje. Njihova informiranost i pripravnost mogla bi vam spasiti glavu.

Peto. Što vaši najbliži mogu učiniti za vas, ako nemaju s čime djelovati. Prije, nego li se zaputite zmiјama, svoje opskrbite dovoljnim količinama kvačitetnog seruma.

Ipak, i kad sve to učinite, najbolje je kloniti se zmiја, pa i onda kad su obličjem ljudi, kad obnašaju svim potrebne nam društvene funkcije i kad nose naša, posve obična i nedvojbeni imena. Kao? Kao Ivo (Sanader), kao Stipe (Mesić), kao Mladen (Bajić), kao Ivan (Vladić, sudac), kao Vladimir (Šeks), kao ...

LIJEPA NAŠA... OAZA ZA OLOŠ

Rudi Tomić

U naslovu imamo dvije veoma deskriptivne riječi: prva je - lijepa, i to je najljepša riječ u hrvatskom jeziku, bilo da ocrtava prirodne ljepote lijepe Hrvatske, ili ljepote lijepih cura, kao što su dražesne Hrvatice, ljepote rascvjetanih ruža, proljetnog cvijeća i slično; druga je – ološ, koja definira osobe u društvu, i sloj društva koji je na moralnom dnu: izdajnike, podlace, provokatore i druge degenerike.

U lijepoj našoj ... ima toliko ološa da razuman čovjek ostane zaprepašten s koliko arogantnosti taj sloj žitelja, koji su zatrovani kroničnom mržnjom na hrvatsku kršćansku uljudbu i ljudske vrline - truju i ljepote lijepe naše domovine.

Za ljude s takvim naumom treba tražiti rješenja i načine za njihovo uklanjanje iz javnog života i, ako su umno bolesni, osigurati im liječenje na odjelimama za psihijatriju. U protivnom, treba ih zbog rovarjenja kazniti i strpati u zatvore. Ali, ne da tamo dangube, nego da grade putove, tako da s vremenom budu usmjereni u poštivanju svoje domovine i sugrađana, koji su se borili i za njihovu slobodu, a oni zlorabe tu slobodu i ruše temelje hrvatske civilizacije i demokracije.

Srbi – privilegirana manjina

Nema nacionalne manjine u svijetu koja je toliko povlaštena kao što su Srbi u Hrvatskoj! Srbima su bile date povlastice već od 1848. godine kada su od „Sabora i vlasti dobili status povlaštene manjine“. Uz dobive-

ne povlastice Srbi su se s vremenom namjestili u političkim, vojnim i redarstvenim sektorima diljem Hrvatske, ali ostali su u službi neprijateljskog namusjeda - u izravnoj službi srpskog šovinizma i pravoslavlja.

U lijepoj našoj... privilegirani Srbi ostavili su kobne posljedice iz I. Svjetskog rata, te uvođenjem Aleksandrove diktature, pa sve do II. Svjetskog rata nisu prestali u razaranju hrvatske nacionalne samobitnosti. U Drugom svjetskom ratu, i nakon „oslobođenja“, srbijanski petokolonaši u Hrvatskoj počinili su stravične zločine, jer su bili plaćeni najamnici i radili za interese fašističkog Beograda. Nakon sloma Jugoslavije pokušali su s balvanima omeđivati teritorij „Republike srpske“ u Hrvatskoj. U Domovinskom ratu, odnosno u Trećem ratu sa Srbijom, konačno je u Hrvatskoj bila uništena srbijanska peta kolona.

Kada bismo mogli statistički ustanoviti broj hrvatskih ljudskih žrtava, odnosno pribrojiti sve Hrvate koje su Srbi ubili na gnjusna način, ili istjerali s njihovih ognjišta, od vremena kako su dobili status privilegirane manjine, sigurno bismo imali iznos (broj nestalih) u visini jedne trećine današnjeg pučanstva u Hrvatskoj. Takve se zločine označuje genocidom.

Dakle, privilegirani Srbi u vremenu od 160 godina su u Hrvatskoj sustavno činili zločine, pomagali stranim okupatorima u rušenju vitalnih hrvatskih nacionalnih svetinja, paljenju crkava i sela, te na svaki drugi mogući način diljem svijeta

blatili hrvatske rodoljube i vitezove. Stoga je Hrvatska jedina država, čiji su vitezovi (heroji), koji su bili simbol sveopće borbe hrvatskog naroda za uspostavu svoje samostalne države, bili ubijani u okupatorskim režimima, a nakon Domovinskog rata uhićeni i odvedeni u Haag.

Mada su Hrvati ratovali na svim svjetskim bojištima i u dva navrata, u Drugom svjetskom ratu i Domovinskom ratu, otjerali srpske okupatore iz Hrvatske, ali Srbije se u Hrvatskoj opet javno oglašava u podržavanju četništva i zacrtanih ekspanzionističkih ciljeva.

Treba ukinuti povlastice

U demokratskom sustavu ne smije biti posebnih povlastica, ni posebnih prava. Od prvih klasičnih grčkih i rimskih uvođenja demokracije (popular participation by substantial number of citizens around 500 B.C.) pa do današnje popularne demokracije nema primjera da je ijedna nacionalna manjina toliko privilegirana kao što su Srbi bili (pa i danas!) u Hrvatskoj. I to je nešto.

„Samo je jedan izabrani narod, izraelski, stoga se srpska nacionalna manjina ne može pozivati na ono što je bilo prije dvije ili tri stotine godina“ kazao je to bivši gradonačelnik Srbima u Benkovcu. No, ni Izraelci nisu politički privilegirani izvan Izraela, jer nigdje u svijetu nemaju svoje nacionalne (cionističke) političke stranke u sustavu državne, nego su uključeni u politički život, u klasičnim političkim strankama, svugdje po svijetu. Tako, u političkom smislu, mogu biti

uključeni i Srbi, pa i drugi pripadnici nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Stoga u hrvatskom Ustavu treba pod hitno donijeti amandman, dopunu zakona, kako bi se zakonom zabranilo osnivanje političkih stranaka (stvaranje pete kolone) bilo kojoj nacionalnoj manjini u Hrvatskoj.

Primjera radi, evo što u Hrvatskoj misle srpski političari, svećenici i seljaci.

Političari:

Milorad Pupovac, potpredsjednik SDSS (u ovim inicijalima nema nigdje naznake „H“, da je riječ o „Hrvatskoj srpskoj demokratskoj stranci“, ali imaju tri „S“) ponovio je svoje prijašnje prijetnje, da njegova (srpska) „stranka neće poduprijeti odluku“ hrvatske Vlade o priznavanju Kosova. Pupovac ucjenjuje, čak se prijeti mogućem napuštanju koalicije, o čemu će se konzultirati sa srpskim stranačkim tijelima, ali i tijelima „Srpskog narodnog vijeća“ u Hrvatskoj. Hoće li Srbi dovesti hrvatsku Vladu u krizu?

Hrvatska Vlada priznala je (19. 03. 2008.) neovisnost Kosova, na što je odmah, u znak prosvjeda, uslijedila renuncijacija potpredsjednika Vlade Slobodana Uzelaca iz SDSS-a, koji je dao mandat na raspolaganje premijeru Sanaderu. Također, Vojislav Stanimirović, saborski zastupnik i predsjednik SDSS, potvrdio je da će priznavanjem neovisnosti Kosova imati posljedice, zahlađivanje ili usporavanje suradnje između dvije države, ali i mogući neželjeni predizborni incidenti u Vojvodini. Dakle, dao je povoda za odmazdu - kako bi mogla nastradati hrvatska manjina u Vojvodini.

Srbijanski veleposlanik u Zagrebu Radivoj Cvetičanin predao je notu kojom ministarstvo vanjskih poslova Srbije „izražava oštar prosvjed zbog donesene odluke o priznavanju Kosova.“ Nakon predaje službenog prosvjeda, povučen je na konzultaciju u Beograd.

Svećenici:

Milenko Popović, predsjednik Srpske pravoslavne crkve u Zagrebu, u svojoj prijetnji Hrvatskoj, rekao je „da s priznanjem Kosova ne će uspjeti sačuvati ni svoje granice“. Stoga je A. Brčić podsjetio one Hrvate koji slabije pamte da „ni jedna četnička ideja ne može biti toliko radikalna da ne bi korespondirala s opredjeljenjem pravoslavnog svećenstva.“

Srpsko pravoslavlje je začeto na prevari. „Stefan Nemanjić se je obratio papi Honoriju III. i zamolio ga da mu pomogne da ostane na vlasti, da ga kao vojnika koji se definitivno vraća u krilo Katoličke Crkve, učvrsti na vlasti na čelu Veležupe Raške ... (papa ga je ustoličio 1217., te tako postao i raški kralj). Samo dvije godine kasnije, 1219., Stefan šalje svog brata Rastka, budućeg svetog Savu, k istočnom Patrijarhu u Carigrad, da od njega isposluje – priznanje autokefalnosti Srpske pravoslavne crkve i -. uspio je. Prevario je Papu.“ (M. Vidović, Fokus, 15. 02. 2008.)

Seljaci:

Na HTV-u je jedna stara baba, Srpkinja iz okolice Benkovca, dala izjavu „Ako Albanci imaju pravo na državu Kosovo, onda pravo na državu imaju i Srbi u Hrvatskoj.“ Dakle, jednako misle srbijanski intelektualci, svećenstvo i seljaci, ne samo u

Hrvatskoj, nego diljem svijeta, stoga treba biti s njima oprezan makar i darove donosili oni su kobni - danajski darovi.

U mnogim državama u svijetu takve antidržavne izjave izazvale bi javne prosvjede, a vlasti se ne bi mogle suzdržati od poduzimanja najdrastičnijih odluka, jer je riječ o prijetnjama opstanka države. Takvi su postupci klasificirani kao treason (izdaja). U ratnim prilikama ovakvim izdajicama se izriču smrtne kazne, a u mirno doba određuju dugogodišnje robije, ili deportacija... kao što je slušaj Tomoya Kawakita, kojeg je John F. Kennedy oslobodio smrtne kazne, ali ga je deportirao u Japan.

Vlada u Hrvatskoj treba zauzeti odlučan stav u odnosu na one koji rade protiv interesa hrvatskog naroda i države, jer to je u interesu demokracije i mira kod nas i u svijetu. Hrvatska se ne treba ustručavati ni zbog Srbije ni zbog Europe u obrani svojih nacionalnih interesa. Svi građani u Hrvatskoj trebaju imati ista prava i iste dužnosti – i pred zakonom su odgovorni bez povlastica i posebnih prava. Qui vivra verra („Živi bili pa vidjeli“!)

Zaključna misao

U zaključnim mislima istaknut ćemo upozorenje: „koliko su u našoj stvarnosti opasni pojedini elementi velikosrpske politike, ponajprije zbog njihove povezanosti s nositeljima vlasti u Beogradu.“ (A. Brčić, Fokus, 14. 03. 2008.) Iz istih izvora također istaknut ćemo napomenu dobrog poznavatelja povijesnih i vojno-političkih zbivanja, dr. Mirsada Bakšića,

umirovljenog brigadira HV-a., koji upućuje kako treba biti vrlo oprezan u odnosu na ovu situaciju koja se događa u našem susjedstvu. „U prvom redu mislim na Republiku Srpsku čiji lider Milorad Dodik ovih dana pokazuje pravo lice, prijeteci kako Hrvatskoj tako i BiH. Traži pomoć srpske manjine koju nastoji mobilizirati na tragu one tragične velikosrpske politike koja je spremila u grob desetke tisuća ljudi zbog svojih imperijalnih apetita.“

U Hrvatsku se zgrće ološ odsvuda: sve gadno i sramotno i - prihvaća se! Iz Srbije dolaze pjevačice, a la Seke i Cece, koje zabavljaju hrvatsku mla-

dež, na srbijanski način, u noćnim lokalima, i bez radnih dozvola. Na HTV programima, posebno „Nedjeljom u 2“, kojeg vodi Aleksandar (Aco) Stanković, gostuju njegovi sunarodnjaci, srpske „legende“, ili nekađašnje jugoslavenske „zvezde“. Istočne granice Republike Hrvatske širom su otvorene za povratak izbjeglih Srba, koji se vraćaju na bivša prebivališta s istim mentalitetom, jer se osjećaju zaštićeni s privilegijama „izabrane“ nacionalne manjine. Dočim druge države budno čuvaju svoje granice, čak se Izrael i Amerika ograđuju „kineskim“ zidovima od svojih nepoželjnih susjeda. Umjesto

podizanja ograde hrvatska Vlada bi trebala objaviti registar – popis imena svih onih koji su bili u službi agresora tijekom Domovinskog rata.

Sve gore navedeno je povezano i s kriminalnom, kao što su droge, ubojstva, obiteljska i ina silovanja, krađe, prijevare, prijetnje, ucjenjivanje, te i huligani, koji se kriju iza nogometnih klubova. Dok u Hrvatskoj ne bude pravosuđe postavljeno na čvrstim temeljima zakonitosti, ne će biti ni pravde, a nažalost ni mira ni boljitka.

Lepoglava

VJERA CRNOGORACA

Akademik Mirko Vidović

O tome šta su sve pokušavali činiti u svoju korist europske političke i vojne sile u zemljama na istočnoj jadranskoj obali, mogu se naći točni podaci i u XXXIII. svesku francuskog geografskog časopisa "Le Tour du Monde", za godinu 1877 - uoči Berlinskog kongresa.

U tom svesku, od str. 337 do str. 416, francuski stručnjak za političku geografiju, Charles Yriarte dao je objaviti pet posebnih studija koje se međusobno upotpunjuju a) o strmovitom i vrlo zavojnom strateškom putu od Kotora do Njeguša, koji su dali izgraditi Habsburzi; b) o tadašnjem izgledu Cetinja uz osvrt na crnogorsku povijest zadnjih par stoljeća; c) o administrativnoj složenosti crnogorskih pokrajina i plemena koja su međusobno prilično različita; d) o vrlo strogoj strukturi crnogorske obitelji koja se sastoji od najbližih srodnika u četiri naraštaja, te e) o ulozi popova u ratnim pohodima u toku borbenih zahvata godine 1876.

U cjelini, Yriarte uočava veliku razliku između Zečana i Brđana koji žive u vrlo različitim prirodnim okolnostima. Brđani su uglavnom stočari i pljačkaši jer ne raspolažu s dovoljno obradive zemlje, dok oni Crnogorci koji žive na relativno malom prostoru s obradivom zemljom imaju sređeniji život dok im sela i varošice imaju izgled sličan onima u Dalmaciji. Yriarte o tom posebno: "Najveći dio površine Zete i Brda uopće nisu u stanju ishranjivati svoje pučanstvo. Od pedeset i četiri četvorne milje

koliko iznosi površina Crne Gore, na samo četrdeset četvornih milja može opstati nešto Crnogoraca. Tako mala površina uopće ne može ishranjivati 193.329 stanovnika". Yriarte nam je ostavio i jedan podatak o obiteljskoj zadrugi u Crnoj Gori u zaglavlju 'Zadružna kuća': "Crnogorci... žive u obiteljskim zadrugama, koje se sastoje od skupine bližih srodnika, podrijetlom od istog pretka, a od njihovih kuća se sastoji čitavo naselje... Nešto slično postoji i u Slavoniji i u Hrvatskoj, a svi to nazivaju 'zadruga'... Zadruga živi pod jednim krovom koji se naziva 'dom', a na čelu im je najstarija osoba koju nazivaju 'domaćin'... Izbor domaćina uvijek se događa kao velika svečanost. Posvećenje tog izbora obavlja Crkva, a to se događa obično na sam Božić, kao najveći blagdan... Domaćinu pripada čast da predsjedava u zadružnom domu... On mora održavati red i mir, posredovati u svađama, štiti udovice i siročad... Domaćin ne može nikome ništa zapovjediti, ali je njegova zadnja u donošenju odluka. A da bi mu bila oduzeta čast domaćina, potrebno je da se svi s tim slože, bez izuzetka". (s.383/4).

Kod Brđana je uočio agresivnost u ponašanju i mentalitet koji se može definirati citatom onog što su mu sami Brđani rekli: "Umrijeti na bojnopolju za Crnogorca je isto što i životni smisao jer, kad im se rodi sin, najbolje što mu mogu poželjeti za život je - da ne umre ležeći u krevetu" (s.401). Pa kad udovica palog borca dobije mrtvo tijelo svog muža, ona se rasplače nad oružjem kojeg

više nitko ne može nositi, a ne zbog toga što je izgubila svog muža i oca svoje djece.

No od nečega se mora živjeti. Kako? Yriarte i o tome posebno: "Bilo im je sve do nedavno u običaju da poduzimaju pljačkaške pohode pod nazivom 'čete', i taj način organiziranog upada i prepada četnika prakticiran je na tlu susjedne Hercegovine, Bosne pa i Albanije. To je bio jedan od njihovih običaja... Tome treba dodati još jedan sablažnjavajući običaj, a radi se od barbarstvu kojeg se je Crna Gora nastojala osloboditi - a to je grozna navika da - sakate svoje žrtve, režu im uši, nos pa i glavu nesretnika..." (s.378).

A što se tiče uloge svećenika u ratnim pohodima, Yriarte je uočio nešto vrlo slično onome što je Ban Mažuranić opjevao u svom epu "Smrt smail-age Čengića". Yriarte precizira: "U više navrata sam uočio i u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, pa i u Srbiji, snažan utjecaj svećenika na one koji im se povinjavaju. Žive istim životom kao i oni, imaju svoje obitelji, žene i djecu, iste brige i zanimanja. Imaju iste strasti, iste želje i jednako snažnu mržnju, a u slučaju potrebe svećenici se pretvaraju u oficire koji povedu vjernike u borbu s Turcima... Tko god se ne pokaže pun mržnje i borbenosti prema neprijatelju prezren je i odbačen - tvrdi arhimandrit Žarko, čije su riječi poticale veliku borbenost kod njegovih vjernika grko-katoličke vjere, najborbenije, koji su u svećeniku vidjeli prvo i prvo vojničinu... (402).

Ratni sukob između Turaka i Crnogoraca s nejednakim oružjem bio je izjednačavan - nevjerojatnom okrutnošću ranjenih ili zarobljenih neprijatelja na obje strane. Yriarte tvrdi: "U Podgorici, kad u bolnici pogledate brojne turske vojnike kojima su odrezali nos ili uši, a sve to pod isprikom da i muslimani to isto rade Crnogorcima, no Bajo Petrović tvrdi da se isto sakaćenje sprovodi i na vlastitim vojnicima kad zasluže kaznu" (s.407).

"Crnogorce je ljutila mlitavost Srbijanaca koji su, videći da će izgubiti bitku kod Aleksinca zatražili od Turaka primirje. Još veće nezadovoljstvo u Crnoj Gori izazvao je knjaz Milan, nakon što se je proglasio kraljem Srbije, a ostao je vazalom Turske" (s.410). Zanimljiva je uloga koju su tada igrali Rusi u Crnoj Gori. O tome Yriarte zapisa, između ostalog i slijedeće podatke: "Od samog početka ovdje je prihvaćena 'Ženevska konvencija', a u blagajni je bio uglavnom novac koji su im Rusi dostavili kako bi organizirali bolnički smještaj. Jedna od tih ustanova, za koju su Rusi dali subvencije, imala je za ravnatelja gosp. Panutina, doskorašnjeg gradonačelnika Wilne u vrijeme Murawiewa kad je izbila pobuna Poljaka. Druga takva ustanova bila je u Cetinju, a treća u Grahovu..." (s.406).

Navedimo ovdje još jedan podatak o geostrateškom položaju istočne jadranske obale u to vrijeme (dok je Bosna još bila pod Turcima): "Dalmacija od Zadra pa sve do Boke Kotorske proteže se duž cijelog tog prostora zalazeći i na područje Bosne i Hercegovine" (s.337). Zatim: "Kako odoljeti toj privlačnosti: ići u samo srce

Crne Gore, u njezino okolno gorje, u misteriozno gnijezdo te crnogorske ponosne rase koja se je svojim junaštvom proslavila u čitavom svijetu i prema kojoj smo, i mi Francuzi, osjećali stanovite simpatije pa i u vrijeme kad smo se našli u ratnom sukobu" (337). Za grad Cetinje, Yriarte zapisa: "Izgled tog gradića nema ničeg privlačnog ni grandioznog... plan grada je jednostavan, podsjeća na neka naša veća sela i na većinu hrvatskih gradova duž obale..." (348).

te prostore Praevalisa i Illyricuma... U povodu strašnog događaja, bitke na Kosovu polju, Crna Gora je bila u zajednici sa Srbijom a na čelu joj se je nalazio ban... Bitka na Kosovu je prekinula taj savez nakon čega banovi, vojvode i knezevi Zete više se nikome nisu pokoravali, odlučili su svoju rasu učiniti nezavisnom i odbili su vazalni odnos prema Muratu II. Tu počinje prava slava Crne Gore..." (s.354). Nakon Bitke na Kosovu počinje drugo doba crnogorske povijesti.

Charles Yriarte se ne snalazi lako u crnogorsko-srpskim odnosima i pokušava to objasniti više nekako samome sebi nego li drugima: "Početkom sedmog stoljeća naziv Ilirija nije bio više u uporabi, nestade u zbrci organiziranja došljaka na

U pogledu posebnosti Crnogorske Crkve, Yriarte zapisa: "Godine 1516 za vladiku bi izabran German, a to prihvati i narod. Skadarski paša pokušava osvojiti zemlju u tom dijelu Zete i pučanstvo počeo seliti u unutrašnjost, u Katunsku kraji-

nu. Tada vladika preuze dvostuku ulogu u svom narodu: ulogu biskupa i kneza, vjersku i svjetovnu. Tada počinje i neprestano ratovanje, otimanje oko donjih dijelova zemlje, ali sva zemlja nikad nije bila zauzeta..." (355).

To je bilo drugo doba crnogorske nezavisnosti, nakon kojeg oko stoljeće i pol kasnije, počinje drugo, organiziranije doba, doba u kojem strane sile s povećanim interesom prate zbivanja oko Crne Gore: "Godine 1697 prestaje i drugo doba, nakon izbora za vladiku-kneza jednog Petrovića, a kuća Petrovića i danas vlada u Crnoj Gori..." Knez Danilo je prvi vladar koji je bio samo knez, a ne i vladika. U vrijeme njegova plodnog vladanja došlo je do vrlo važne bitke kod Grahova čiji je ishod bio porazan za Turke, a Crnoj Gori je donio trajnu slobodu. Zahvaljujući inicijativi francuske vlade, određene su granice između teritorija Crne Gore i turskih nahija..." (s.356).

Zanimljiva je i slijedeća Yriarteova tvrdnja: "Bio sam nazočan zasjedanju Istarskog Sabora u Poreču, kao i onoj u Dalmatinskom Saboru u Zadru. Nazočio sam i zasjedanju medžliku u Bosni kao i sastancima u Konaku u Banja-luci. Od svih tih južnih pokrajina, Crna Gora je najzaostaliya, a to što najviše pada u oči stranom posjetitelju, je zasjedanje pod otvorenim nebom članova od kojih se sastoji crnogorski Senat" (s.367/8).

Zatim i ovo: "U Gornjoj Dalmaciji, uz rub Bosne, između Knina i Sinja vidjeli smo prave kolose garde pandura te

krajine, s prsima koje se sjaje od srebra, preko kojih se vide zlatni lanci, medalje visoki okovratnici koji zrače dostojanstvenim samouvjerenjem.

Ovdje je izražena želja za sjajem i dostojanstvom, kao posebno uočljiva odlika te rase" (376).

A da se o Crnoj Gori sve više i više vodi računa, svjedoči i ova Yriarteova napomena: "I Engleska takođe, u skladu sa svojom tradicionalnom politikom, kako se je to moglo vidjeti i na Kongresu u Carigradu 1877, njezina dva predstavnika, sir Henry Bulwer i M. Churchill, imali su različita mišljenja; prvi je vidio u ustupanju teritorija Spitze dolazak na otomanski teritorij Rusa koji su se smatrali - zaštitnicima Crne Gore" (s.371). A kako je do toga došlo?

Citirajmo: "Vjera koju ispovijedaju Crnogorci je grčka pravoslavna vjera. Ima i nešto muslimana uz albansku morsk obalu, a pripadaju plemenu Kući. Njihov vjerski poglavar je 'vladika', metropolit Crne Gore i Brda, te Skadra i Primorja... Crnogorska Crkva je nezavisna. Ne priznaje nikogeg stranog vjerskog poglavara i u više navrata je protestirala zbog pretenzija carigradskog Patrijarha i kod Svetog Sinoda Rusije, no kad treba posvetiti novog biskupa, on mora ići u Moskvu. Tako je bilo u povodu posvećenja dvaju zadanjih crnogorskih biskupa. U gradu Ipek stoluje Patrijarh Južnih Slaveana, koji se nalazi u Slavoniji, između Save i Drave. Taj patrijarh je nekada primao počasti i od crnogorskog Metropolite. No na zasjedanju

od 3.07. 1804, Crnogorci su zahtijevali da im se vrati autokefalnost svoje Crnogorske Crkve, u pismenoj formi i na ruke ruskog predstavnika Ivelica, gdje piše:

"Ruski sinod vjerojatno ne zna da narod slavo-srpski ima svog Patrijarha svoje Grkoistočne ilirske Crkve (sa sjedištem u Ipeku) o kojem su crnogorski biskupi ovisili sve do 1769. U doba ratnih zbivanja između Rusa i Turaka, srpski Patrijarh Vasilije je preko naše zemlje otišao u Rusiju, da se tamo žali na progon kršćana i jer je i sam bio u velikoj opasnosti. Umro je u Sankt Petersburgu. To je bio zadnji Patrijarh slavo-serbskog saveza. Stolica u Ipeku od tada je ostala upražnjena. Prema tome, naš biskup je neovisniji od ikojeg drugog crkvenog dostojanstvenika. Prema

povijesti Crkve, mi smo primili vjeru od Grka, a ne od Rusa. I nikad, do sad, nismo čuli da bi Ruski Sinod imao ikakvu vlast nad slavo-serbima općenito, koji je živio izvan granica Ruskog carstva" (s.391).

Prema tome: "Crnogorska Crkva se smatra autokefalnom i ne priznaje vrhovništvo ni Ruskog Sinoda ni Phanara u Carigradu, a ni onog u Đakovu. Prema tome, očigledno je da su Crnogorci sami posvetili svog vladiku Patra, četvrtog krvnog potomka zadruga Njegoš" (s.395).

Tek nakon ovoga, možemo shvatiti ono dostojanstvo "paljenje badnjaka" uoči Božića u Cetinju! A i pljačku Srpske pravoslavne crkve, polovicom ožujka ove godine, basnoslovnih bogatstava crnogorskih kršćana.

ŠTO JE TO AAAAA?

Hrvoje Mirković

ECDL+E, predavač

Ovih je dana u jednom popularnom televizijskom kvizu natjecatelj morao pogoditi koja se od ponuđene tri kratice koristi u komunikaciji. Danas smo prisiljeni naučiti kojekakve skraćnice i nazive koji nam nikada možda ne bi pali na pamet. Američki engleski jezik se nametnuo kao globalni jezik koji se pomalo infiltrirao i u hrvatski jezik. Starije generacije gledatelja su bile šokirane pitanjem i samom idejom da bi to netko trebao znati. Točan odgovor je glasio – **LOL!** A **LOL** je, naravno, kratica potekla iz danas globalno neizbježnoga engleskog i skraćuje engleski izraz "laughing out loud". Amerikanci su poznati po tome da će za svaki izraz, ili pojam pronaći skraćenicu (NY, LA, DA, FBI, CIA, DEA...). Nekada se stječe dojam da je njihova komunikacija svedena samo na skraćnice kao npr. ASAP (As Soon As Possible – odnosno – čim prije moguće) što se koristi i u svakodnevnom govoru. SMS poruke i e-mail poruke su postale sastavni dio svakodnevnih komunikacija, tako da se i tu u velikoj mjeri koriste skraćnice. SMS poruke imaju jedno nezgodno ograničenje od 160 znakova po poruci, pa se koriste skraćnice da bi se čim više reklo u jednoj poruci, a s druge strane je tu i lijenost samog autora poruke koji si na taj način skraćuje pisanje same poruke.

Amerikanci imaju i razne službe i udruge, a jedna od, sigurno, zanimljivijih je **AAAAA** American Association Against Acronym Abuse, tj. za Američku udrugu protiv zlostavljanja kraticama!

Često puta se koriste tzv. Emotikoni koji zamjenjuju cijeli niz riječi i trebali bi izraziti autorovo raspoloženje npr. :) veselo raspoloženje, ili :(za tužno raspoloženje, a onda slijedi gomila varijacija na istu temu. Prosječnog čitatelja nerviraju razne skraćnice od očeponoznatog OK do nekih oko kojih treba potrošiti dosta vremena da bi se odgonetnulo što je pjesnik time želio reći, a s druge strane neugodno je pitati da čovjek ne bi ispaio glup, ili zaostao.

Za sve one koji nisu "na ti" s kraticama iz internetske i mobilne komunikacije dobrodošla pomoć stiže iz "Rječnika kratice" koji su sastavili jezikoslovci Stjepan Babić i Milena Žic Fuchs (u suradnji s Vlatkom Brozom i Sanjom Fulgosi), a objavio ga je (i javnosti predstavio) zagrebački Nakladni zavod "Globus".

To korisno leksikografsko djelo, međutim, ne bavi se samo kraticama nastalim "silom" tehnološkoga razvoja. SMS i internetske kratice, te emotikoni iz internetske i SMS komunikacije, čine zapravo mali dodatak u opsežnome izdanju od šestotinjak stranica. Glavna rječničke građe donosi "tradicionalne" kratice, starijega

i novijega datuma "kovanja", od onih iz pojedinih struka do onih što u posljednje vrijeme preplavljuju medije u gorućoj potrebi da se skraćenim pisanjem riječi uštedi medijski prostor. U rječniku je čak 20.000 natuknica!

Prevladavaju kratice engleskoga podrijetla, osobito one iz suvremenoga političkog i gospodarskog života, te informatičke tehnologije. Autori su se odlučili na sveobuhvatan pristup, pa donose i kratice iz prošlih vremena koje se još pojavljuju a mladi ih manje poznaju (NOB, ZAVNOH i dr.) na koje se sada možemo samo smijati i sprdati, a temeljito popisuju i one vezane uz međunarodne asocijacije (UN, EU, NATO itd.), uvrstavaju engleske izvornike i hrvatske zamjene kad ih ima (za haaški sud primjerice ICTY i MKSJ, za Svjetsku zdravstvenu organizaciju WHO i SZO i sl.).

Ono u što se nisu upuštali (jer bi to trebali rješavati drugi priručnici) jest pitanje izgovora (zašto se često po engleskom izgovara PTSP kao pi-ti-es-pi ili BDP kao bi-di-pi), zatim "ispravljanje" jezično pogrešnih kratice (film festival umjesto filmski festival), a nisu (što je možda mali propust) dali upute kako kratice pisati kad podliježu promjeni oblika u rečenici (INA, INA-e ili Ine?; UNESCO, UNESCO-a, Unescoa, Unesca, Uneska?)...

Ne kupuj mačka u vreći.

Don't buy a pig in a poke.

Hrvatska poslovice

IZJAVA STRANKE HRVATSKOG PRAVA O STANJU I POLOŽAJU HRVATSKOG NARODA I DOMOVINE

Ing. Ante Matić,
predsjednik

Hrvatski narod u Bosni i Hercegovini nalazi se danas u najtežem stanju u svojoj povijesti kada mu se na sve moguće načine uskraćuju i zatiru njegova ljudska i narodna prava na njegovoj četrnaest-stoljetnoj grudi na svim poljima njegovog ljudskog i narodnog djelovanja. Uskraćuje mu se čak i pravo na život u njegovoj domovini i nasilno je podijeljen i razdvojen od drugog dijela svoje braće u današnjoj Republici Hrvatskoj.

Hrvatski narod u Republici Hrvatskoj nalazi se u teškom stanju kada mu se nameću i određuju ciljevi i stremljenja koja ga odvlače od njegove pune slobode i nezavisnosti, blagostanja i napretka na tlu njegove domovine u zajedništvu cijeloga hrvatskoga naroda.

Isto tako, svjedoci smo da se u javnosti s razno raznih strana iz raznih razloga nameću svakovrsni prijedlozi o mogućim izmjenama i budućem izgledu sadašnjeg Ustava BiH, koji do današnjeg dana nije službeno objavljen i kojeg u stvari nitko nije ni vidio u službenoj verziji na hrvatskom jeziku. Uočljivo je da se pri tome ne govori o biti stvari, o tomu da je neodrживо i duboko nepravedno nasilno održavanje Daytonskog mirovnog sporazuma koji je nemoralan i pravno ništavan, jer je ozakonio genocid i nepravdu, na štetu hrvatskog i muslimansko-bošnjačkog naroda,

već se nažalost radi o orkestriranim primjedbama i prijedlozima mogućih izmjena Ustava kojima se u biti zamagljuje stvarni problemi ove i ovakve Bosne i Hercegovine te ih se u konačnici želi učvrstiti ili još više produbiti, prije svega, opet na štetu hrvatskog naroda. Pri tome je najvjerojatnije da je u istim centrima moći već napisan novi Ustav BiH na istim starim temeljima nepravde i nasilja nad ljudskim i narodnim pravima hrvatskog naroda.

Dakle, mnogi kada govore o promjeni Ustava BiH, odnosno Daytonskog sporazuma ne uvažavaju potrebu ispravljanja nepravde koja je u prvom redu nanesena i nanosi se hrvatskom narodu, a onda i ostalima u BiH, već traže promjenu Daytonskog sporazuma u cilju dobivanja nekih dodatnih mrvica sa stola Međunarodne zajednice kao što to traže neki iz reda hrvatskog naroda, ne shvaćajući da tako prihvaćaju i dodatno učvršćuju stanje pogibeljne nepravde nad hrvatskim narodom i domovinom, ili kao neki koji traže promjenu Daytonskog sporazuma u cilju zatiranja i preostalih prava hrvatskog naroda kojeg žele svesti na nacionalnu manjinu, e da bi lakše dobili građansku Bosnu u kojoj će postojati samo Bosanci kao neki novi narod ili u drugom slučaju kao BiH podijeljenu na srpski i bošnjačko-muslimanski-bosanski dio bez hrvatskog dijela i udjela!

Zbog svega toga, potrebno je radi istine i pravde i budućnosti

naglasiti da su Bosna i Hercegovina povijesno hrvatske zemlje! U doba prije četrnaest stoljeća hrvatski narod je nastanio ova područja i učinio ih svojom hrvatskom domovinom i na području te svoje domovine i oživotvorio svoje kraljevstvo, svoju državu. S turskom okupacijom, te poslije stvaranjem velikosrpske jugoslavije, tamnice naroda, i nakon nje stvaranja srbokomunističke jugoslavije na genocidu, dolazi do značajnog izdvajanja Bosne i Hercegovine iz sastava cjelokupnog hrvatskog nacionalnog područja, odnosno njenog izuzimanja iz sastava hrvatske države.

To sve je činjeno na zločinački način oduzimajući hrvatskom narodu njegova temeljna prava na samostalan državnopravni život u svojoj državi na području svoje domovine uskraćujući mu i pravo na sami biološki opstanak, a što je bilo posebno izraženo pod turskom okupacijom, te tijekom i nakon drugog svjetskog rata kada su partizansko-četničke snage na pravdi Boga pobile preko pola milijuna hrvatskog naroda na monstruozno zločinački način da bi tako srušili hrvatsku državu i zatrli u hrvatskom narodu i samu svijest o njenoj ponovnoj uspostavi i uspostavili komunističku Jugoslaviju odcepljujući hrvatske prostore iz jedne cjeline.

Dalje, htijenjem i borbom cjelokupnog hrvatskog naroda u oslobodilačkom Domovinskom ratu izborena je hrvatska država na području kojeg su za

papirnatu socijalističku Republiku Hrvatsku u socijalističkoj Jugoslaviji dopustili i odredili neprijatelji i zatornici hrvatskog naroda, a hrvatski narod na području Bosne i Hercegovine, kao i na ostalim rubnim hrvatskim područjima u bivšoj SFRJ, našao se tako izvan novouspostavljene hrvatske države, Republike Hrvatske. A to je neodrživo ako hrvatski narod u svojoj domovini hoće da živi u pravdi i slobodi na svojoj grudi ne gazeći svojih povijesnih, državnih i ljudskih i narodnih prava.

Stoga je potrebno neizostavno jedinstvo hrvatskog naroda oko ovih spoznaja, jedinstvo u traženju i oživotvorenju svojih neotuđivih prava u cilju stvaranja uvjeta da hrvatski narod živi u sreći i blagostanju! To blagostanje i ta sreća mogu se oživotvoriti kako za hrvatski narod u cjelini tako i za svakog pojedinca samo u zajedništvu hrvatskog naroda u njegovoj jedinstvenoj državi, u njegovoj domovini Hrvatskoj! Ta prava nisu na štetu nikoga tko nije iz reda hrvatskoga naroda, a koji žive u zajedništvu s hrvatskim narodom na području njegove domovine!

Dakle, imajući u vidu da hrvatski narod kao jedan i jedinstven narod ima jednu domovinu, jedan jezik, a trenutno je razdvojen uglavnom na dvije države uslijed povijesnih okolnosti i trenutnih interesa koje su diktirali neprijatelji hrvatskog naroda na sili i nepravdi to je potrebno izjašnjavanje cjelokupnog hrvatskog naroda, svih njegovih institucija vlasti, udruga i političkih stranki kao i svakog mislećeg pojedinca koji diše jasnim hrvatskim duhom o svim

ovim činjenicama i potrebnim akcijama u cilju ispravljanja povijesne i aktualne nepravde koja se svakim danom sve više učvršćuje s novim ograničavanjem neotuđivih prava kako hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini tako i hrvatskog naroda u Republici Hrvatskoj kojem se trenutno protuustavno nameću isprazni i u konačnici razarajući ciljevi koji ga udaljuju od zajedništva i oživotvorenja pune slobode i nezavisnosti, blagostanja i napretka u njegovoj domovini Hrvatskoj.

Za odlučujuću akciju je došao krajnji čas, jer se ne smije dopustiti zaživljavanje onih rješenja koja se pokušavaju nametnuti hrvatskom narodu u cilju njegovog daljnjeg obespravljanja i protjerivanja sa njegovih 14 stoljetnih ognjišta, te u konačnici njegovog potpunog biološkog uništenja.

Zato Stranka hrvatskog prava neizostavno traži od svih, a prije svega od predstavnika vlasti hrvatskog naroda u RH i BiH, te svih hrvatskih institucija, udruga i stranaka, kao i hrvatskih ljudi u Domovini i svijetu koji promišljaju trenutnu situaciju u kojoj se nalazi hrvatski narod i država, da se izjasne i nedvosmisleno odrede o ovim teškim i sudbonosnim pitanjima za budućnost i opstanak cjelokupnog hrvatskog naroda i hrvatske države!

S obzirom da su Bosna i Hercegovina povijesno hrvatske zemlje koje su nasilno izuzete iz državnopravnog života hrvatske države i da današnja Republika Hrvatska sa Bosnom i Hercegovinom čini jednu neraskidivu geopolitičku cjelinu na području domovine hrvatskog naroda to Stranka

hrvatskog prava zahtijeva:

- trenutno ukidanje Daytonskog sporazuma, kao pravno ništavnog i moralno neprihvatljivog sporazuma, i s njim tkz. Republike Srpske,
- neizostavno poduzimanje svih potrebnih mjera za nesmetan povratak svih na svoja ognjišta,
- ustroj Bosne i Hercegovine kao visoko decentralizirane države ustrojene od općina i županija u skladu sa sastavom stanovništva do 1991. godine,
- stupanje sadašnje Republike Hrvatske i države Bosne i Hercegovine, na temelju referendumu, u državno pravni savez u obliku konfederalne zajednice sa jasnom i potpunom zaštitom svih neotuđivih prava kako hrvatskog naroda tako i onih koji nisu pripadnici hrvatskog naroda.

Samo tako će biti ispravljena povijesna nepravda i omogućeno hrvatskom narodu doživjeti slobodu, pravdu, blagostanje i napredak u svojoj domovini u zajedništvu sa svim ostalim državljanima koji će se nalaziti u takvoj državno pravnoj zajednici. To nipošto ne znači da će pripadnici drugih naroda biti u bilo čemu uskraćeni u svojim pravima, već će naprotiv doživjeti sreću i blagostanje zajedno sa hrvatskim narodom u državnoj zajednici zasnovanoj na slobodi, pravdi i moralu, zajednici u kojoj će se radom stvarati nove vrijednosti i probitci.

Bog i Hrvati!

HRVATSKI GROBOVI U SLOVENIJI (3. dio)

Janez Črnej
Preveo Igor Ivašković
(„Demokracija“, Ljubljana,
prosinac 2004.)

Uz cestu su bile hrpe odjeće, a u svinjskim koritima Fazarinca moglo se vidjeti mnogo zlatnine, satova, novčanika, 'nalivpera' i raznih osobnih stvari. Žene su rublje prale na Ložnici, koja se nalazi između Joštovog mlina i Levca. Nekoliko godina nisam odlazila na to područje. Naime, u blizini sam s lijevog brijega ugledala kako iz zemlje vire kosti.

Vidjele su se cipele, odjeća i pojasi za hlače. Rublje sam odnijela doma i više nikad nisam otišla prati na Ložnicu."

5. "Plodna zemlja"

Povjerenstvo "Demos" u Celju je 1990. godine došlo do zaključka, da su radnici, koji su izvodili "regulaciju" s posmrtnim ostatcima, stvarno radili po svome. Činili su to onako kako im je to savjetovala celjska milicija preko g. Frica. Poduzeće "Nivo" svojim strankama je, koje su naručivale humus za vrtove, prodavalo crnu zemlju s tog područja. Kamionima su u vrtove dovožene i kosti, npr. u školski vrt u Šmartnom u Rožnoj dolini i na Ostrožno seljaku Jezerniku (poznatom kao Trajbar).

Upravo se tu sudbina gorko poigrala.

U svibnju 1945. godine kod njih su se na deset dana doselili partizani crnogorske brigade, koji su ubijali u Medlogu. U kući su bili smješteni oficiri, a na "kozolec" ostali. Sve mladi dečki, neki nisu imali ni 15 godina. Preko dana su spavali, a po noći su ih oficiri vodili na ubijanje Hrvata.

Nakon nekoliko desetljeća gazdarica je pomislila, da bi bilo dobro kad bi se vrt obogatio s humusom kojega je prodavao "Nivo". Kamioni su dovezli humus, koji je stvarno bio lijep i crn, te su ga istresli u vrt. Kod razgrtanja po zemlji otkrivene su ljudske kosti. Bio je to ljudski humus. Njegovo stvaranje započeli su njeni desetodnevni prinudni gosti 1945. godine.

Niko Rožič, direktor "Nivoa", znao je da prodaje dobru kvalitetu, posebno za vrtove.

6. Tezenska šuma

U dijelu rova, koji je bio iskopan u dužini od 70 metara, skupina patologa pod vodstvom prof. dr. Balažica pronašla je ostatke oko 1.130 žrtava. Te žrtve bile su zatim zakopane u grobnicu, i to svaka u svojoj vrećici. Nazočni su bili svećenici četiriju religija, podpredsjednik Vlade Marijan Podobnik i mnogo predstavnika hrvatskih domobrana.

"Večer" je dosta pisala o tome, čak i to da je u tom tezenskom rovu pokopano 40.000 do

70.000 žrtava. Nekadašnji visoki oficir vojne obavještajne službe Marijan Kranjc sve je to pak u intervjuu zanijekao rekavši da tih žrtava može biti samo oko 2.500.

Gospođa iz Maribora, koja je čitala taj intervju, zgrozila se nad takvim lažima oficira Kranjca i još je istog dana nazvala Ivana Pučnika, te ga pozvala neka dođe do nje, da svjedoči kao očevidac i da kaže istinu o stvarnom broju žrtava.

S Ivanom Pučnikom već sam više godina zajedno u vladinom povjerenstvu za utvrđivanje krivnji, pa se viđamo svaki tjedan. On me je već na prvoj sjednici nakon poziva obavijestio o tome predloživši mi neka odem do te gospođe, jer je mene Vlada imenovala predsjednikom povjerenstva za evidentiranje i obilježavanje masovnih grobnica.

Obećao sam, da ću otići čim stignem i usput pogledati bistrički bunker, gdje bi trebala početi s iskapanja skrivenih žrtava.

Maribor slabo poznajem, zato sam zamolio svog poznanika Franceta Grandovca, dr. med., da pronađe dotičnu gospođu i da dogovori vrijeme moga dolaska.

Pomozi si sam, pa će ti i Bog pomoći.

**First help yourself and then
even the God will help you.**

Hrvatska poslovice

ŠETNJA U ŠUTNJI (3. dio)

prof. Marijan Krmpotić

Providno upriličen prizor sa znakovitom nakanom. Pomislih zločesto! Nek Amer vidi s kim ima čast. A ja opet nisam mogao shvatiti što Francek zapravo vidi u tom Josipu Brozu?

Možda je u tom zagorskom seljačiću izraslo u lukava političara koji Washingtonu skupo u dolarima naplaćuje što Moskvi vadi mast, Franjo Tuđman vidio svoj uzor?

Nu, tijekom vremena, što sam se više s njim družio, moje katoličke i malograđanske predrasude prema partizanskom političkom komesaru i generalu Franji Tuđmanu počele su blijediti. Kočenja popuštati. Razglabanja o prievodima i moji jezični savjeti doveli su nas postupno u nešto poput prijateljskoga odnosa. A, da Franju Tuđmana bolje upoznam, nisam morao dugo čekati. Naime, čim sam bio imenovan asistentom doktorantom i on mojim mentorom, redovito sam dolazio k njemu na konzultacije.

Govorio je uglavnom on, a ja sam slušao i učio.

O Starčeviću i Strossmayeru, Radiću, Mačeku i Titinoj muslimanskoj naciji. Kao sudionik NOB-a, protumačio mi je, mogao je samo znanstvenim radovima pobijati krivotvorbe o NOB-u u Hrvatskoj. Velikosrpska beo-

gradska čaršija nakon osude njezine četničke ideologije zbog suradnje s nacistima, rekao mi je pod crvenom zastavom Partije skućiti hrvatski identitet NOB-a u partizansko-komunističkim uvjetima.

Vidite, velikosrpski jasenovački mit s deseterostrukim i još većim brojem srbskih žrtava nasilje je nad povijesnom istinom, običan trik psihološkoga protuhrvatskoga ratovanja. Hoće nam usaditi kompleks krivnje i tako zadobiti utjecaj nad nama. Gospodovati nad nama. Zato izpravno vrjednovanje uloge i značenja NOP-a u Hrvatskoj, po njegovu mišljenju, bilo je od presudne važnosti za Hrvatsku.

Nu, tek kad sam razabrao da njegova borba za hrvatski identitet proizlazi iz hrvatskoga državotvornoga naslijeđa, postao sam mu sumišljenikom. Naime, razni svetosavski dušebrižnici probijali su mi uši osvađama o Francekovo izpraznoj taštini, častohlepi, o sklonosti plagijatorstvu i kompilatorstvu u znanstvenim radovima. Neki srbošlavi iz Partije, primjerice Stanko Pekec, uzelo me čak podbadati kako Franjo Tuđman prepisuje i moje znanstvene radove, premda ja dotada još ni jednoga nisam bio napisao.

I tako rieč po rieč, u našim razgovorima Franjo Tuđman se

jednog dana spotaknuo i o razlog svojega odlaska iz Beograda. A baš o tom dielu života Franje Tuđmana njegovi politički protivnici naklapahu kojekakve podle potvore. Kako je iz Beograda bio otjeran. Kako je nečastno bio otpušten iz Armije zbog bolesnih ambicija. Po tim smutnjama prosudih da srbošlavima nije bilo po čudi da se u Zagrebu pročuje istina zašto se Franjo Tuđman odlučio otići iz Beograda. Pa baš zato, jedva dočekao prigodu čuti što će mi on osobno o tome reći. Vidite, nisam otišao samo ja, rekao mi. Iz sličnih je razloga otišao i general-podpukovnik Makedonac Mihajlo Apostolski.

Zar je zaista, među inim, zbog rasističkoga pritiska srbijanskih oficira u Generalštabu JNA na generale nesrbske narodnosti, skinuo generalsku odoru i vratio se u Zagreb?

Nu, kako sam ja bio navikao komunistima svaku ne vjerovati, to sam sa zrcem soli uzimao i sve ono što mi je Franjo Tuđman govorio o sebi. Možda je ipak zatajio nešto. Zato sam, tako reći Franji Tuđmanu iza leđa, išao provjeriti je li točno što mi je rekao o sebi i generalu Apostolskom.

Naime, Mihajlo Apostolski bio je osobni prijatelj mojega oca.

**Kad čeljad nije bijesna,
ni kuća nije tijesna.**

**When children are not furious,
the house isn't too small either.**

Hrvatska poslovice

GLADOMOR U UKRAJINI - OBLIK KOMUNISTIČKOG GENOCIDA (2. dio)

doc. dr. sc. Yevgen Pashchenko

Likvidirane su sve nacionalne institucije kao što su Sveukrajinska akademija znanosti i Udruga pisaca, zatim umjetničke ustanove i drugo. Sve su bile optužene za ukrajinski buržujski nacionalizam.

Kao središta nacionalne tradicije represirani su Ukrajinska autokefalna crkva (nije promoskovska) i Grkokatolička crkva ("ruka Vatikana"). Uništeni su spomenici ukrajinskog srednjovjekovlja, a lansirana je ideologema o Kijevskoj Rusiji (naziv su smislili ruski povjesničari) kao kolijevci tri bratska naroda (tipičan proizvod socrealističkog kiča s nužnim obiteljskim elementima kao što su brat, otac naroda i sl.). Uništeni su spomenici ukrajinskog baroka (izraz zapadnjaštva) i mnogo drugoga.

Kanibalizam na selu

Na selu, ukrajinskom prema etničkom sastavu, ukrajinogovornom, antisovjetskom (u folkloru boljševici su poistovjećivani s nečistom silom, ismijavani su: Lenjin-Trocki skuhalo kašu, propili i prokockali Ukrajinu našu!), proveden je plan istrjebljenja glada.

Masovne akcije usmjerene na oduzimanje svih vrsta hrane imale su za cilj stvaranje uvjeta neadekvatnih fizičkoj egzistenciji. To je dovelo do

smrti milijuna i milijuna Ukrajinaca, kao i seoskog stanovništva Sjevernokavakaskе regije (Kubani), gdje su preseljeni i seljaci iz Urtajine.

Upravo u regijama ukrajinogovornog stanovništva žrtava je bilo najviše. Krajem ljeta 1932. godine, pa do proljeća 1933. godine istrjebljenje gladau dostiglo je vrhunac. Moskva nije zaustavila glad, nije poduzela mjere za pomoć ukrajinskom selu, gdje je zbog psihičkih poremećaja čak dolazilo i do kanibalizma.

Naoružani odredi, specijalno upućeni u Ukrajinu, blokirali su mogućnost bijega u grad. Kažnjavani su svi, uključujući djecu, zbog pokušaja skupljanja, krišom, hrane na njivama te europske žitnice (potvrđen je izvoz hrane u inozemstvo).

Vasilij Grosman je pisao: "Naredba je zahtijevala da seljaci Ukrajine, Dona i Kubana izumru zajedno sa svojom djecom. Sve je svjedočilo o ostvarenju svjesnog i jasno pripremljenog plana istrjebljenja etnosa."

Točan broj neposrednih žrtava gladomora danas je teško utvrditi. Zločini su bili skrivani, popis stanovništva nije objavljen, stručnjaci demografije likvidirani su.

Je li poginulo pet, sedam ili deset milijuna ljudi (više ili manje od holokausta)?

Činjenica je da je uništeno stanovništvo jedne europske zemlje, poput Slovenije, Hrvatske, Danske ili Mađarske. Inozemna predstavništva znala

su o teroru. Talijanski konzul u Harkovu pisao je svome veleposlaniku u Moskvi:

"Posljedica sadašnje nesreće bit će ruska kolonizacija ove zemlje, što će dovesti do promjene etnografskog sastava. U budućnosti, čak i u vrlo bliskoj budućnosti, nitko više ne će govoriti o Ukrajini ili o ukrajinskom narodu, odnosno o ukrajinskom problemu, jer Ukrajina će postati de facto područje s većinskim ruskim stanovništvom."

To je stanovništvo, kao radnička klasa, u jeku gladomora planski preseljavano iz ruskih oblasti u istočnu Ukrajinu. Oni su bili etnički suprotni tamošnjem, neprijateljskom etnosu. Bili su peta kolona.

Zapadna ljevica, uključujući i onu u Hrvatskoj, to nije opažala. Cesarec koji je boravio u Ukrajini, Harkovu, upravo u razdoblju masovnog uništavanja seljaštva, to nije prikazao u svom putopisu "U Ukrajini". Krleža i dalje ostaje odan Lenjinu, u biti staljinovom idejnom blizancu.

LAUDONOVA LJUBAV

Dalibor Habeduš

KOD PANDURA...

Vratio se Laudon u svoj stan, spremio imenovanje sa caričinim potpisom, prebrojio novac svoje prve plaće kapetana i posegnuo za kožnatom duhanskom kesicom.

Osmijehnuo se nad onim zlatnim cekinima i napisao pismo svom berlinskom prijatelju:

„Hvala Ti! ... Za sve! ... Uspio sam. ... Vraćam Ti cekine i ne ću Te nikad zaboraviti. ... Laudon.“

Sva njegova pisma bila su posve kratka. Kao da izdaje neke zapovijedi. Slova velika, krupna i odlučna. Imao je stari pečatnjak od pradjedova, koji su nekoć živjeli u škotskoj grofoviji Uyre.

U dva slobodna dana prolazio je Bečom i bilo mu je kao da prolazi gradom svoje sudbine. Slabo se osvrtao na palače. Zastajao ispred spomenika i ulazio u male knjižare da si nabavi neka nova vojnička djela.

U lijepoj odori kapetana izazivao je mnoge djevojačke poglede, ali kapetan Laudon bio je suviše zabaavljen svojim mislima.

Na mladom čelu isticale su se tri duboke okomite bore, lijeva ruka je čvrsto držala balčak vitkog mača, i kada je Laudon odlagao svoju bijelu vlasulju, vidjelo se da je crvenokos.

Bila je to baština njegovih škotskih predaka, i da mu lice nije bilo opareno od sunčanih žega i mnogih vjetrova i snijega, vidjele bi se i one pjegice, koje se više ističu samo za ljetnih dana.

Izvan gradskih vrata bio je logor pandurskih četa koje je te godine sakupio i opremio na svoj račun pukovnik Franjo barun Trenk, i kada se Laudon prvi put sastao sa svojim novim zapovjednikom, slutila su obojica mladih ljudi da će postati dobri prijatelji.

Trenk u dvadeset i osmoj, a Laudon u dvadeset i trećoj godini. Odmjerali su se najprije kao da stoje pred nekim viteškim turnirom, a onda čvrsto stisnuli ruke.

Barun Trenk bio je upravo divna pojava. Stasit, čvrst i veoma gibiv. Rođen na sa-

mu Novu godinu 1711. u kalabrijskom Reggio, gdje mu je otac, rođeni Prus, bio carskim podpukovnikom.

Bio je odgajan kod Jezuita i sa sedamnaest godina stupio u carsku ratnu službu. Bio je veoma nadaren, govorio sedam jezika i vrlo silovite ćudi.

Nije podnašao ničijih prigovora, pa mu se i to dogodilo, da su ga zbog neobuzdane naravi otpustili iz vojničke službe.

Prešao je u Rusiju, služio kao husarski kapetan i ubrzo došao u sukob sa svojim pukovnikom. Ta je ličnost bila suviše moćna i svršio je Trenk na robiji.

Kopao šančeve oko Kijeva i u zgodnom času uspjelo mu da pobjegne, pređe granicu i onda se stalno nastanio u Slavoniji na poodčinome imanju.

Velike hrastove prašume bile su pune hajdučkih brloga i kako je nadošla burna 1739. godina, kada se javljali prvi obrisi sedmogodišnjeg kasnijeg rata, tražio je mladi Trenk dozvolu da smije na svoj trošak sastaviti pandursku četu od tisuću ljudi.

Dvor je prihvatio i bilo je izričito dozvoljeno da se panduri uzdržavaju samo od neprijateljskog plijena.

Tek kasnije se doznalo da su Trenkovi panduri bili zapravo pohvatani bivši hajduci, i kako je u četi vladala upravo strahovita strogost, postali su uskoro i najbolji vojnici.

Vješalo se i streljalo za najmanje neposluhe, i iz gordih razbojnika stvorila je stroga disciplina uzorne pandure.

Imali su široke, modre i na turski način skrojene pantalone, na nogama čvrste sandale opasane remenjem, kožni pojas pun kubura, zavintu sablju i dugačku pušku.

Na glavi kalpak sa željeznom zastavicom i na leđima jarko crvenu kabanicu. Nisu nosili bijelih vlasulja, pa su im duge kose i strahovite brčine podavale napola divljački izgled.

Kod prve smotre ispred same carice u Beču dozvolio si Trenk neobičnu šalu. Na balkonu sjedilo je njezino veličanstvo, okruženo najblistavijim dvorskim imenima.

Trublje su najavile početak defileja i visoka je svita prasnula u glasan smijeh. Ispod njih, u dvorskom dvorištu, pojavile se zgurene, grbave i hrome pojave.

Carica je viknula ogorčeno na Trenka, koji je stajao pokraj njezinog naslonača:

- Trenk, vi se rugate i sa samom krunom!

- Rugam se s gospodom koja okružuju vaše veličanstvo!

Dao je znak, zaszvirala je neobična glazba s frulama, trubljam i bubnjevima; panduri se uspraviše u svojim visokim i stasitim pojavama, i do onda nije Beč vidio tako hrabre i ponosne vojske.

To je ujedno bila i prva vojnička glazba u carevini, i da ti Trenkovi panduri budu što strašniji primjer, dobivali su hljebove kruha, izmijesenog u obliku male gole djece. Prozvali su ih ljudožderima.

U pandurske logore nije imala pristupa nijedna strana ličnost, i kako su panduri pjevali svoje za svakog nepoznate hajdučke pjesme, praćene hicima iz svojih pištolja, širio se strah u svim krajevima gdje se pojavila njihova crvena kabanica.

Trenkovo lice bilo je puno pjega od crnih kozica, ali za njim su žene usprkos toga u pravome smislu riječi ludovale.

O barunu Franji Trenku sanjarile su visosti, kontese, baronese i sve one pučanske djevojke koje su barem samo jednoč vidjele mladog pukovnika.

Trenk je pružio vrčić vina Laudonu:

- Istrusite! ... Takav je običaj u mojoj domovini! ... A sada smo pobratimi! ... I ako želiš da ostanemo dobri prijatelji, nemoj me nikada ni zašta pitati! ... Radi posve sam i radi najbolje kako znaš! ... Neka živi carica!

Ubrzo su pošli na državne granice i pandurske čete bile su predstraže redovite vojske. Za malo dana pročulo se o njihovim strahotama, i gdje su zapažene crvene kabanice, tamo su sela posve pusta i prazna.

Kada je Friedrich primao izvještaje s ratišta i kada su mu uz Trenka spomenuli i ime Laudon, ogledao se na svog ađutanta:

- Laudon? ... Laudon. ... Laudon? ... Zar nije to onaj mladić s odvrćajućom fizionomijom?

Potvrdili su mu, a veličanstvo je iskreno promrmljalo:

- Ipak sam pogriješio! ... Da je ostao kod mene, imao bi taj prokleti Trenk barem dostojnog protivnika! ... Svi vi posežete za nekim knjigama, a ova dvojica za onim što ih u istinu okružuje!

Bečki i berlinski dvor brujili su o Trenkovom i Laudonovom imenu, i dok su jedni hvalili njihovu hrabrost, drugi su spram tih mladih osjećali mržnju i zavist.

A pogotovo oni u Beču, kojima su dodijavali neprestani pohvalni primjeri s imenima, koja su daleko zaostajala za njihovim „jasnošćima“ i grofovskim milostima.

Dogodilo se ono što se uvijek događalo, da su dva velika talenta imala najveće protivnike u onoj zemlji za koju su radili i koju su

smatrali svojom domovinom.

U čarkanju na međi kod Elzaszaberna ranila je Laudona mušketaarska kugla probivši mu desnu grud, i dok su svi vjerovali u skori svršetak jednog tako nabujalog imena u svim razgovorima, čvrsta je narav preboljela ljutu ranu i smijao se Trenk zadovoljno pokraj Laudonove postelje:

- Prevario si smrt, i tko je jednoć prevari, taj će doživjeti veliku starost! ... Oni su te gore, iznad oblaka, vjerojatno izbrisali iz svog popisa i sada se ne trebaš više ničega bojati!

Broj Trenkovih pandura dosegao je već pet tisuća, pa iako je Beč imao živi zid od crvenih kabanica, uspjelo je gospodi u svili i baršu-

nu da su Trenka i Laudona stavili pred sud zbog mnogih ratnih prekršaja.

Na dugom procesu branio se Trenk:

- Gospodo suci, drugo je granica, a drugo su bečke dvorane! ... Tamo se nije moglo raditi s rukavicama. ... I što bi bilo iz vas da nije bilo mojih pandura?

Laudon je mirno odgovorao:

- Friedrichove čete su hrabrije od vaših, gospodo! ... I da nije bilo Trenka, ne znam bi li njezino veličanstvo vladalo i danas nad svojim zemljama!

Neobuzdana Trenkova narav nije više podnašala sudačkih pitanja, započeo je s psovanjima i bila je proglašena osuda, kojom je barun

Franjo Trenk svrgnut sa svih vojničkih časti i osuđen na doživotnu tamnicu u tvrđavi Spielberg kod Brünna.

Rastajao se s Laudonom:

- Laudon, mi se više ne ćemo vidjeti! ... Slutim tako! ... A moje su se slutnje uvijek ispunjavale! ... Ti ostaješ na slobodi i pozdravi mi sve pandure! ... Bili su divni momci! ... Takve čete može dati jedino Hrvatska. ... Umirali su bez riječi i podnašali su nijemo sve tegobe!

Odvezli su Trenka okovanog u teške okove i Laudon se ponovno našao gotovo igdje bez ičega. Bio je doduše riješen, ali samo s polovicom plaće.

Nastavit će se...

Trenkovi neprijatelji podigli su protiv njega tužbu ratnom vijeću u Beču. Potkraj 1745. u češkom selu Gablu Trenk se zauvijek oprostio od svojih pandura. Godinu dana kasnije poveo se protiv njega kazneni postupak, pa je bio utamničen u tvrđavi Spielberg u moravskome gradu Brnu. Ostalo je zapisano kako je bio uzoran zatvorenik.

Pokopan je u kapucinskoj halji u samostanskoj grobnici u Brnu. Imao je samo 38 godina.

Premda često ranjavan, možda bi poživio znatno duže i ostao neosuđen, da svojeg tužitelja u procesu koji se protiv njega vodio, nije jednostavno - javno isprebijao.

(Izvor: Hrvatski vojnik, broj 82, travanj 2006.)

Pandur 1745

DRVCE MALOGA ISUSA

Marijan Kovač, o. Dominik

Mali se dječak probudio iz nesvijesti. Preplašeno je, ali i radoznalo, gledao oko sebe. Bio je u nekom podrumu, punom hladnoće i vlage. Razmišljao je kako će se izvući iz te mračne rupe. Bio je i gladan, pa mu je krulilo u želučiću.

Opazi majku kako leži na nekakvoj slamnjači. Brzo joj priđe. Spavala je, ili je bila u nesvijesti. Nije je ni pokušao buditi, nego je samo puhao u prstiće, da toplim dahom najprije te prstiće ugrije, a da onda pomiluje majku.

* * *

Pomalo je u svome sjećanju film događaja uspio odvrtjeti unazad. U njihovoj kolibici u siromašnom naselju blizu ceste koja je vodila u velegrad, njegovoj je bolesnoj mami bilo jako zlo. Susjed koji je u kolima s konjskom zapregom vozio vreće s krumpirom u grad kako bi ih u predgrađu prodavao siromašnijim građanima, pristao je u kola primiti i njih. Majka i sinčić sjedili su na platformi kôla sasvim straga, okrenuti leđima vrećama i kočijašu, tako da on nije ni primijetio kada su na jednom oštrom zavoju oni ispali iz kola. Dalje se mališan nije ničega sjećao, jer je bio izgubio svijest, ali je i njegova mala glavica mogla zaključiti da ih je netko pokupio s ceste i privremeno ih smjestio u podrum neke gradske kuće. Čudio se dječčić zašto nitko ne dolazi po bolesnu majku.

Znao je za kola hitne pomoći,

viđao ih je katkada kako prolaze cestom. Odlučio je izaći iz podruma i potražiti pomoć za majku, a bio je i gladan.

Pomiluje još jednom majku i začudi se kako je potpuno nepomična i ledena. Pronašao je svoju kapicu i išuljao se prvo u vežu zgrade, a onda i na ulicu. Bože, kakva li grada! Takvo nešto mali dječak još nije bio vidio. Od puste buke i vreve ljudi su poludjeli! Iz nosnica zadihanih konja navire zagrijani dah i smrzava se na željeznim rubovima konjskih očnjaka. Kopita udarahu raskvašeni snijeg po popločanim kolnicima, prolaznici bježe pred kolima, sudaraju se među sobom, izgovaraju svadljive riječi, kao da nismo uoči Božića. Bilo mu je silno hladno, a osjećao je i neopisivu glad. Činilo mu se kao da ga staklo izlogâ, zbog topline koju je izaravalo jako osvijetljenje u njima, može malo zagrijati. Vidio je raskošna božićna drvca u njima i u dućanima iza njih. Mnoštvo zlatnih listića, slatkiša, jabuka! Uokolo razasute lutkice i razne figurice. A on na studenoj ulici.

Dječčića bole prstići na nogama, u želučiću mu nemilosrdno kruli, a prstići na rukama bole kada ih pokuša pokretati. Evo ga pred drugim staklom, ali to nije izlog, nego se kroz njega pruža pogled u neku raskošnu sobu.

Dječčić gleda. Tu je golemo i krasno božićno drveće, a na stolu ima svake vrste kolača. Unutra sjede četiri luksuzno odjevene dame, te svakome tko zamoli daju kolače, pa se vrata neprestano otvaraju, a s ulice pristižu gospoda s djecom u bundicama i šubaricama.

Mališan se odvaži ući. A joj! Na njega se sručila vika, tjeraju ga van, jer je siromašno obučen, kao nekakav prosjak, a ovo nije božićno drveće za siromahe. Ipak je jedna dama munjevito ustala i pružila mu novčić, otvorivši mu istodobno vrata da izađe.

Mališan nije mogao saviti prstiće, koji se bijahu gotovo potpuno smrзли, pa je novčić pao i izgubio se u snijegu.

* * *

Eno opet nekoga čuda. U izlogu su tri lutke, koje izgledaju kao žive, pa je tako dječaćić i mislio. Čovječuljak zasjeo na stolicu, lamata rukama kao da svira klavir; druga dvojica, slična ovome, prebiru po violini, prave naklon glavom po taktu, usne im se miču, nešto govore ili pjevaju, ali s vanjske strane stakla ništa se ne čuje. Mališan pomisli da su živi, no kad mu je u jednom času sinulo da se radi o lutkama, glasno se nasmije sam sebi.

Malo zatim napao ga je neki zločesti klippan. Skinuo mu je kapu, podmetnuo mu nogu i srušio ga u snijeg, a ljudi su ga zadirkivali i zlorado se derali. Mališan se prestrašio, pobjegao u neko dvorište i sakrio se iza lijepo složenih drva za ogrjev. Skupio se u klupko da se malo zagrije, jer više nije mogao podnositi jaku studen.

Odjednom osjeti olakšanje i toplinu. Ručice i nožice nisu ga više boljale. Osjećao se blaženo toplo, kao da je uz peć u svojoj kolibici. Zaspao je, a u snu mu se opet pokazale one lutke iz izloga. Igrale su kolo i pjevušile, a njemu se činilo da to njegova majčica pjevuši pjesmu nad zipkom.

* * *

"Dodi, dječaće, idemo do moga božićnog drvca", začuje mališan nečiji blagi, nježni glas. Ali to nije bila njegova majka. Sagnuo se netko tko je stajao nad njim, zagrlio ga u mraku i poveo nekamo naprijed.

Najednom ga obasja predivno svjetlo. Ukaza se to božićno drvce o kojemu je glas govorio. Svuda okolo vesele, pa i bučne lutkice, o kojima je dječak u prvi mah mislio da nisu žive, kao što

su bile umjetne i one lutkice u izlozima grada. Pogleda malo bolje i shvati da su to pravi dječaci i djevojčice. Salijeću ga, dijele mu poljupce, primaju ga u svoje društvo. I njegovo odijelo je postalo svijetlo i blještavo poput njihova. Gle, tu je i njegova majka, gleda ga smiješeći se. Svojim novim prijateljima priča o lutkama iz izloga i pita ih kakvo je to drvce.

"Isusovo divno drvce", bio je odgovor. "Mali Isus ga je pripremio za djecu koja na zemlji nisu imala nikakvo božićno drvce."

Poslije kiše dolazi sunce.
After rain comes sun.
Post nubila phoebus.

Hrvatska poslovice

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

fra. Petar Filić

Četvrta zapovijed

Htjeli mi to ili ne, ali obitelj je temeljna jedinica ljudskog društva. Čovjeku nije svojstveno biti jedinka, već član zajednice! A obitelj je biološko i afektivno i intelektualno itd. najoptimalnija sredina za pojedinca jer je "prikladna pojedincu" da se on može razvijati u svoj punini. Obitelj je kao "rampa svemirske rakete" koja čovjeka drži, usmjerava u svijet, te konačno lansira kad je čovjek spreman.

Ovom zapovijedi to Bog znade i nama daje na znanje:

- obitelj ima svoje dostojanstvo koje prvo moraju poštivati djeca! (Jer normalno je da roditelji vole svoju djecu, ali problemi nastaju u poštivanju roditelja od strane djece. I da bi se i ta spona utvrdila, Bog je svojim autoritetom utemeljuje.)

- ni Božje zapovijedi ne bi mogle zaživjeti da ih roditelji po svom odgoju ne usađuju djeci. A da bi se to ostvarilo, djeca su dužna poštivati roditeljski odgoj koji ih vodi u "bolje sutra" (tj. "da dugo žive i da im pritom bude dobro na zemlji")

Ne poštujući svoje roditelje, ne poštujemo ni Boga koji nam je

dao te roditelje. Jer nismo se mi sami "rodili" i zato imamo obvezu poštivati roditeljsku i Božju životvornu ulogu.

Peta zapovijed

Konačno dolazimo do "prvih ozbiljnih zapovijedi". Ove sljedeće zapovijedi dolaze u parovima. 5. i 6., 7. i 8., 9. i 10.

Po ovoj zapovijedi Bog čuva fizičko dostojanstvo čovjeka. Tj., Bog naređuje svom narodu da se ljudi moraju međusobno poštivati, a ne zatirati, jer je to volja Božja, jer je Bog stvorio ljude da budu sretni i nitko od ljudi se nema tu pravo miješati i Bogu ugrožavati planove koje on ima s svakim pojedincem, a to je da Bog želi da svaki pojedinac čovjek bude na ovome svijetu sretan.

Dakle, ova je zapovijed protiv je direktnog ugrožavanja fizičkog dostojanstva čovjeka, ugrožavanja ljudskog života i zdravlja, ponajprije na fizičkom, tjelesnom planu.

Šesta zapovijed

No zna Bog da čovjek nije samo nakupina "mesa i kostiju", nego da je čovjek i duhovno biće. Zato ovom zapovijedi Bog

čuva pravo svakog čovjeka na intimu, duhovnu vrijednost, pravo na privatnost i poštivanje duhovne vrijednosti ljudskog bića. Naravno, da govoreći ovdje o duhovnoj vrijednosti ljudskog bića, čovjekova se vrijednost utemeljuje s obzirom na dostojanstvo Božje. Jer nema smisla govoriti o "nekom fiktivnom dostojanstvu čovjeka naspram drugih ljudi" ako to dostojanstvo nema "pokrića" ili "snage da se dokaže vrijednim". Bog svojim autoritetom i ljudskoj intimi daje "snagu vrijednosti i važnosti".

Zato Bog ne želi da se ljudi vrijeđaju i ponižavaju, a budući da je seksualna intimnost ljudima najočitiji znak duhovne vrijednosti nekog čovjeka ("sram", "povrijeđenost", "ljubav", "intimno prijateljstvo", "tajne"...) često se ovu zapovijed poistovjećuje baš sa seksualnošću. I današnji psiholozi znaju tako naglašavati kako je seksualnost jedina snaga u čovjeku koja prožima svaku poru ljudskog bića. Pa... vjerojatno je na to i Bog mislio...

Ova zapovijed zabranjuje "ubijati čovjekovo srce", "intimu pogaziti", "prezreti čovjekovo dostojanstvo", "slomiti srce" i sl.

**Čovjek snuje, Bog određuje.
A man plans, but God decides.**

Hrvatska poslovice

Poštovani,

Šaljem Vam mali rad, kojeg sam prije 2 godine napravila. Možda biste ga htjeli iskoristiti. Vaši članci me podsjećaju na Hrvatsko Slovo, pa je dobro da još jedan list piše ono što doista i jest. Iako ćete sigurno biti nevoljeni.

Ruža Ćurić

Cijenjeni,

Bilo bi lijepo da se ozbiljno porazgovara o legitimitetu naziva pravoslavne crkve u Hrvatskoj. Pravoslavlje kao vjera nije srpski ekskluzivitet, jer Srba ima pripadnika i drugih vjera, kao i ateista i.t.d. Pravoslavna Crkva u Hrvatskoj je po meni obespravljena, jer je sam naziv Srpska na teritoriji jedne neovisne države diskriminirajući za tu istu državu i vjerske zajednice u njoj. Ispravno bi bilo Hrvatska Pravoslavna Crkva? Kao što je to s drugima, npr. Jevrejska Zajednica Hrvatske ili pak Islamska Zajednica Hrvatske i.t.d. Naravno i za vjeru pravoslavlje ne bi bilo diskriminirajuće.

Kakav je samo uticaj imao srpski nacionalizam kroz to srpska koristeći se pravoslavnom crkvom o tome neću, jer za to trebaju godine. No kakve su posljedice imali građani u Hrvatskoj valjda je svakome danas jasno. Eto, predlažem da se povede rasprava u Hrvatskom saboru i konačno stavi tačka na ove i ovakve diskriminacije.

Safet Kurtović, Švicarska

Poštovani gosp. Dragune!

Zahvaljujem Vam na obavijesti o pokretanju e-mrežnoga Glasnika HrvatskogA (pridodajte ovo "a") uljudbenog glasnika i poslanomu privitku. Svjestan sam iznimnoga truda što ga takav posao predpostavlja. Ipak, znajte da bez hrvatskoga pravopisa nema punine hrvatskoga jezika! Imate li toliko ljubavi, koja će sama donieti hrabrost pa onda i potrebno znanje, da Glasnik bude uistinu hrvatski?!

Želeći Vama i suradnicima pun uspjeh, nudim i svoju pomoć i suradnju čim ju zaištete.

Srdačno Vas pozdravljam!

N. Uglešić

Štovani,

Chiara Lubich (January 22, 1920 — March 14, 2008) was an Italian Catholic activist and leader and foundress of the Focolare Movement.

Svako dobro,

Nenad Bach, New York

MIRINI VINKOVAČKI KOLAČI

Napoleon torta

Sastojine za biskvit:

9 jaja,
10 dkg šećera,
12 dkg mljevenih oraha,
12 dkg mljevenih badema,
3 rebra čokolade,
30 zrna mljevene kave
(tj. jedna žličica),
2 vanili-šećera,
1 žlica ruma i
1/2 praška za pecivo

Sastojine za fil:

25 dkg šećera,
1/2 dl vode,
20 dkg čokolade i
25 dkg maslaca.

Pripremila:
Marija Dragun rođ. Takšić

Snimio: Matej Kristan Mirković

Priprava biskvita:

Od 9 bjelanjaka istući čvrsti snijeg, dodati 10 dkg šećera, 2 vanili-šećera i 9 žumanjaka i zajedno izmiješati. Zatim umiješati 12 dkg mljevenih oraha, 12 dkg mljevenih badema, 1 žličicu mljevene kave, 3 rebra otopljene čokolade i 1/2 praška za pecivo. Sve lagano promiješati. Peći u tepsiji obloženoj masnim papirom u rerni zagrijanoj na 200°C oko 45 minuta. Ostaviti da se ohladi.

Priprava fila:

Kuhati 25 dkg šećera s 1/2 dl vode oko 10 minuta. U vruće dodati 20 dkg čokolade i na laganoj vatri miješati dok se ne otopi. Kad se otopi dodati 25 dkg maslaca. Izmiješati u jednoličnu masu. Ostaviti da se ohladi, ali češće više puta promiješati.

Hladan biskvit prerezati po pola. Filovati s pola kreme između biskvita, a s drugom polovicom izvana. Kolač ukasiti polovicama oraha.

Dobar tek!

Snimio: Matej Kristan Mirković

DRAGUNI IZ KRIŽEVACA (2. dio)

Mladen Paver

Str. 447

„Nobiles unius sessionis in eodem Processu St/ep/hani Berdoczy

In Drobkowcz

/3. redak odozdo:/ Martinus Draghon

Str. 447 A

In Lwkachewcz

Martinus et Matthias Dragwn.“

- prijevodu:

„Plemići jednoselci u poreznom kotaru Stjepana Berdocija U Drobkovcu ... Martin Dragon U Lukačevcu ... Martin i Matija Dragun.“

Drobkovec i danas nosi isti naziv: nalazi se na južnim

padinama Kalnika, na cesti Križevci – Novi Marof. Ali Lukačevca nema ni na preciznoj vojnoj karti 1 : 100.000 – vjerojatno se „utopio“ u nekom većem naselju.

Tko su bili plemići jednoselci, poput Draguna, u 16. stoljeću? Pripadali su nižem plemstvu u feudalnoj Hrvatskoj. Nisu imali svojih vlastelinstava ni kmetova, nego su sami obrađivali svoja selišta /imanja/, po kojima su i dobili naziv jednoselci.

Osim vlastelinskih, njima su pripadale sve plemićke privilegije: bili su slobodni od svih daća, suditi im je mogao samo poseban plemićki sud ili kralj. Imali su pravo sudjelovati u radu i donošenju odluka županijskih skupština plemstva. Na njima je bila samo jedna

obveza: na poziv, svrstati se – pod oružjem i na konju – pod stijeg svog plemićkog banderija.

Nekoliko desetljeća prije ovog poziva iz 1598. godine, Turci su pod

Hasan-pašom Predojevićem opustošili cijeli kraj od Križevaca do Ivanića, a zatim nastavili s ubacivanjem martoloza (taktikom komandosa).

Zato je cijelo Prigorje, a u prvom redu plemići poput Draguna, moralo biti spremno na odbijanje turskih upada.

Opći okvir onog vremena, koji je određivao i sudbinu naših Draguna, ocrtan je u priloženom podsjetniku „Godina 1598. u Hrvatskoj“. Uz njega je popis literature, knjiga i časopisa koji o izloženoj tematici govore opširnije.

Kalnik

SUNCE - PLANETORODICA, ŽENA - ČOVJEKORODICA (1. dio)

Darinko Tadić
Hrvatski obiteljski krug,
Zagreb

Zvijezde su nebeska tijela koja u svojoj utrobi, jezgri, stvaraju vlastitu energiju. Zvijezde su izvori svjetlosne, toplinske energije koji se trajno daju da bi živjeli novi oblici života. Naše Sunce je zvijezda. Na Sunce otpada 99,86 % ukupne mase Sunčevog sustava, a na sve njegove planete 0,14 %. Gustoća Sunca je oko 150 puta veća od vode. Plin na temperaturi 15,6 milijuna K (Kelvina, Celzija) pri tlaku 10 na 16-tu paskala prelazi u stanje plazme, u kojem su jezgre odvojene od elektrona i slobodno lutaju.

U jezgri Sunca, u njegovoj utrobi, u nuklearnom procesu fuzije (spajanja) i fisije (razbijanja) subatomske čestice stvaraju se ogromna količina energije. Udaljavanjem od Sunca, hlađenjem, dio mase iz Sunčeve utrobe prelazi u plinovito, tekuće i kruto agregatno stanje gradeći od kemijskih elemenata planete i na njima prekrasni biljni, životinjski i ljudski svijet. Svi planeti Sunčevog sustava izašli su iz njegove utrobe. Naša zvijezda Sunce je planetorodica svih planeta u svom sustavu: Venera, Mars, Zemlja, Saturn, Jupiter, Merkur, Uran, Pluton, Neptun).

Što je Sunce za planete to je žena za čovječanstvo. Žena – majka je čovjekorodica. Žena je zvijezda čovječanstva. Ona je Sunce Zemljana. U utrobi svake majke odvija se stvara-

lački proces spajanja i dijeljenja spolnih stanica iz kojih nastaje veličanstven plod, dijete – čovjek. Kršćani „drugo stanje“ žene imenuju blagoslovljenim stanjem jer sam Bog svojim stvaralačkim činom zadire u utrobu žene i udahnuje njezinom plodu dio svoga duha. „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih“ (KP 1,27). Žena je ta osoba, koja u trenutku rađanja gubi svijest o sebi, o svom postojanju da bi se dala u cijelosti u službu rasta u dobi i mudrosti svoga djeteta (mamnezija). Nije važno je li ona naspavana, žedna ili gladna, važno je da je dijete sito, čisto, u toplo obučeno. Nije važno na što će ona nasloniti svoju glavu, važno je da dijete ima ugodan krevetić. Nije važna, boja kose, frizura, ni ljepota toalete, važno je da dijete mirno spava. Sreća djeteta je i njezina sreća. Život djeteta je i njezin život.

A što je s muškarcem? Koji je smisao njegova postojanja? Muškarac je biće, osoba, koja omogućava ženi, toj zvijezdi da zasja puninom svoga sjaja, da bude sjajna supruga i majka, da bude sjajna žena. To je smisao njegova postojanja. Zauzvrat će najjače biti oblijubljen toplinom, nježnošću i obasjan sjajem upravo te zvijezde, svoje supruge – žene u obiteljskoj zajednici, u kojoj će obostrano zadovoljiti sve svoje potrebe. „Zato će čovjek ostaviti oca svojega i majku svoju te će prionuti uz ženu svoju, pa će oboje postati jedno tijelo? Prema tome, nisu više dva, nego jedno tijelo. Dakle: što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja!“ (Mt, 19,5 - 7)

**Samo vjera može
donijeti mir**

GOSPODARSTVO ZAJEDNIŠTVA (2. dio)

dr. sc. Tomislav Dragun

Poslovne zone u gospodarstvu zajedništva

Sama ideja poslovnih zona kao središta poticanja gospodarskog razvitka nije neki novi poslovni pojam. Međutim, nova je prilagodba ovog oblika gospodarskog života i organiziranja novim zahtjevima koje gospodarstvo zajedništva postavlja u svojim osnovama.

Za klasične ekonomske poglede i ponašanje poslovne zone bezlično su i neutralno, posve tehničko pitanje poslovnog ustrojstva kojemu je cilj ostvariti što je moguće efikasnije gospodarsko djelovanje i maksimum profita. "Poslovna zona, četvrt u velikim gradovima, obično u središtu, gdje su smještena sjedišta banaka i drugih financijskih institucija, uprave velikih poduzeća, agencije, velike trgovačke kuće, luksuzni hoteli i sl. Za poslovne je zone važno da pružaju sve pogodnosti za kvalitetno i brzo obavljanje poslova te za kvalitetne usluge poslovnim ljudima." ³

Za gospodarstvo zajedništva poslovne zone, inače jedno od stožernih mjesta gospodarskog

života, imaju dodatne jasno i precizno određene zadaće. U njima se stvaraju dobra i dobit, odnosno profit, koji nisu bezimeni, nego se uvijek usmjeruju u tri pravca:

Za pomoć siromašnima, za ulaganja i za osposobljavanje sudionika poslovnih zbivanja.

Poslovne zone ujedno su i svojevrsne škole društvenog života u gospodarskom okružju.⁴ "Poduzeća ekonomije zajedništva djeluju već sada u ovom gospodarstvu budućnosti", gdje njihovi radnici, uprava i vlasnici u okviru svakodnevnih poslovnih aktivnosti uobičajeno prihvaćaju i "vole svoje klijente, dobavljače, suparnike." ⁵

Ekonomske roboti na jednoj strani, ljudi u gospodarstvu na drugoj.

Poslovne zone gospodarstva zajedništva u svijetu

Dosad je u svijetu osnovano 797 poduzeća razne veličine koja slijede kriterije gospodarstva zajedništva, i to njih 269 u Americi (Sjedinjene Američke Države i Latinska Amerika), 469 u Europi, 42 u Aziji, 9 u Africi i 8 u Australiji. ⁶

U svijetu postoje i tri poslovne zone koje od početka programirano odlikuju načela gospodarstva zajedništva. To su poslovna zona Spartaco u Brasilu, poslovna zona Lionello u Italiji i poslovna zona Solidaridad u Argentini.

3 – EKONOMSKI LEKSIKON, Isto, str, 695

4 – Miguel Zanzucchi: HACER BALANCE Y SEGUIR ADELANTE, „Ciudad nueva“, Madrid, www.ciudadnueva.com

5 – Luigino Bruni: ECONOMIA DI COMUNIONE: IL POLOE GLI ALTRI PIANI, „Citta Nuova“, br. 11, 2003. godina

6 – STORIA, „La Economia di Comunione“, www.edc.online.org

7 – E.diC. s.p.a., www.edicspa.com

Chiara Lubich završila svoj zemaljski put

U noći 14. ožujka 2008. godine u 88. godini života Chiara Lubich završila je svoj zemaljski put, u svojoj kući u Rocca di Papa (Rim), gdje se noć ranije na svoju želju vratila iz bolnice Gemelli.

(www.fokolar.hr)

U PRODAJI:
knjiga dr. sc. Tomislava Draguna:
"Lucifer, Carla del Ponte i Haag"

Crno-bijeli tisak, korice u boji, 271 stranica.

Narudžbe na e-mail:
lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com

+385/091/33-88-433

Cijena: 70,00 kn (za inozemstvo 10 €) + poštarina
Plaćanje pouzećem

Hrvatski uljudbeni pokret

Udruga za zaštitu prava građana

Pete poljanice 7
10000 Zagreb
Hrvatska

tel: +385 1 29-23-756
fax: +385 1 29-23-757

hrvatska.uljudba@gmail.com
www.hrvatskauljudba.hr
www.svakovamdobro.hr
www.pravednostiljubav.hr
www.borovnicaunas.hr
www.redangus.hr
www.blackdragun.hr
www.laudonovgaj.hr
www.ne-kor.hr

Glasnik
Hrvatskog uljudbenog pokreta

Izlazi subotom

Nakladnik:
Poslovna savjetovanja
Dragun d.o.o.

Uredništvo:

dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik
091/33-88-431

Hrvoje Mirković
grafički urednik
091/33-88-432

Lovorka Dragun Mirković, dipl. oec.
za izdavača
091/33-88-433

Priloge slati na adresu:

Zagreb, Pete poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com

Idejno rješenje:
© Hrvoje Mirković